

Helmikuu 2026

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

Ravintola Kierto tarjoaa
yhteisöllisen ruokailun
ja työkokeiluja

A 4-5

Pietilöiden luomukset
ovat tamperelaisen
kaupunkikuvan kulmakiviä

A 12-13

Usko koetuksella
Tampereen elokuva-
festivaaleilla

A 18

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Koulujen uskonnonopetuksessa vallitsee sirpaleinen tilanne

A 6

Pidetään huolta ikäihmisistä

SUOMESSA on noin miljoona yli 70-vuotiaista ihmistä. Liian moni huonokuntoinen vanhus elää tänäkin päivänä kotonaan yksin – yksinäisenäkin – ja on ehkä peloissaan omasta pärjäämisestään.

Moni on huolissaan ikäihmisten puolesta. Yhteiskunnan järjestämän hoivan voimavarat ovat jo nyt osin riittämättömiä, eikä maamme taloudellinen tilanne lupaa asiaan parannusta tulevaisuudessaakaan. Tällöin läheisten vastuu ikäihmisistä lisääntyy.

Yksinäisyyden lisääntyminen ikääntyessä on huomioitu Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelmassakin (2026–2029). Tavoitteena on, että jokainen saa ikääntyä omana itsenään. Jokaisella tulisi myös olla mahdollisuus käyttää hyvinvointia tukevia palveluita omista lähtökohdistaan.

Ikäihmisten määrän lisääntyminen ja ihmisten turvattomuus kasvattavat tarvetta myös kirkon monimuotoiselle auttamis- ja palvelutyölle.

Tampereen seurakuntien strategiassa (2025–2028) korostetaan lähimmäisenrakkautta, ja kiin-

nitetään erityistä huomiota yksinäisyyteen. Seurakunnat yhteisönä haluaa asettua heikoimpien puolelle ja voimistaa niiden ääntä, joita ei yhteiskunnassa kuulla, sekä tukea syrjäytymisvaarassa olevia ihmisiä.

Tavoitteena on kohdistaa diakoniatyötä erityisesti sinne, minne vaikeudet kasaantuvat, tai mihin muu apu ei ulotu. On jatkuvasti pidettävä huolta siitä, että tamperelaiset ihmiset tietävät saavansa kirkosta tarvitsemaansa apua, tukea ja turvaa.

TAMPEREEN SEURAKUNNISSA huolehditaan ikäihmisistä monin tavoin, ja suuri osa työntekijöistä tekee päivittäin työtä vanhojen ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Seurakuntien diakoniatyö kohtaa viikoittain ison määrän ikäihmisiä kotikäynneillä, ryhmissä ja ruoka-avun piirissä. Mummon Kammarin vapaaehtoisen vanhustyön avunvälitys palvelee yli 65-vuotiaita Tampereella asuvia.

Suuri ilonaihe on, että Ravintola Kierto avaa tällä viikolla ovensa Hervannan kirkon tiloissa. Uudet tilat, keskeinen sijainti ja hyvä saavutettavuus mahdollistavat sen, että moni ikäihminen pääsee mukaan yhteisöruokailuun.

YHTEISVASTUUKERÄYS keskittyy tänä vuonna tukemaan vanhoja ihmisiä. Lahjoitusvaroin rahoitetaan jalkautuvaa ja kohtaavaa vanhustyötä, jossa vahvistetaan arjen turvaa ja osallisuutta erityisesti kotona asuvien ikäihmisten parissa.

Lahjoitus ja seurakuntien Yhteisvastuu-tapahdumiin osallistuminen ovat hyviä tapoja osallistua ikäihmisten hoivaan.

Helmikuu | Tekstit Teemu Paarlahti

Kuva: Rami Marjaniemi

Sana seisoo vahvana

OLIN VIHKINYT vaimoni työkaverin ja tämän miehen avioon. Heidän tyttärensä muisteli kotona tilaisuutta: ”Kun se Jumala sanoi siellä kirkossa, että...” Totesin saaneeni kohtalaisen ansiottoman arvonnousun.

Nuoren ihmisen sanoma käy hauska lasten suusta kuultua -jutusta. Samalla siihen sisältyy vahingossa totuus.

Jumalanpalveluksen – ja sellainen on myös kirkollinen avioliittoon vihkiminen – ytimessä seisovat vahvana Jumala Sana, Raamatun tekstit ja niihin perustuva saarna. Asiaa Jumalalta ihmiselle. Tätä aarretta

on tarjolla kirkoissa sunnuntaista toiseen.

”Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani.”

Psalmi 119:105

”Näin suuren lahjan taivaasta me saimme omaksemme, sanansa Herra Jumala kun antoi aarteeksemme.”

Johan Ludvig Runeberg, suom. Knut Legat Lindström (Virsi 183:1)

Tulevat pyhät 4.2.–4.3.2026

8.2. Kuusin kynttilöin

Kynttilänpäivä liittyy jouluihin. Liturginen väri on suuren juhlan valkoinen, ja kirkon alttarilla palaa täysi määrä kynttilöitä. Pyhän nimi tulee siitä, että keskiajalla oli tapana vihkiä vuoden aikana kirkossa käytettävät kynttilät. Pyhän raamatullisia aiheita ovat Jeesus-lapsen tuominen Jerusalemin temppeliin ja kirkkaus, joka hänessä tuli maailmaan. (Luuk. 2:22–33)

15.2. Laskiaissunnuntai

Usko, toivo ja rakkaus. Suurin niistä on rakkaus. (1. Kor. 13)

22.2. ”Hänen oli mentävä Jerusalemiin”

Paastonaika alkaa. Väri kirkossa vaihtuu katumuksen violettiin. Jeesuksen on tehtävä, mitä Jeesuksen on tehtävä. (Matt. 16:21–23)

1.3. ”Minä uskon! Auta minua epäuskossani!”

Paastonaika jatkuu. Näen, miten haparoi-vaa on uskoni ja katson Kristukseen. (Mark. 9:17–29)

Ihmisyys, elämä
ja usko
- raamattuluento
17.2. kello 18
Lielahden kirkko

Kuva: Justus Saaskilahti

Vapaaehtoiset Trinh Duong ja Gia Vinh Lam toimivat kotiystävinä, eli vierailevat säännöllisesti kotonaan asuvan ikäihmisen luona. Kuva on otettu Mummon Kammarissa.

Miksi tarvitaan vapaaehtoistyökoulutusta maahanmuuttaneille?

MUMMON KAMMARISSA alkanut kokeilu pyrki edistämään maahanmuuttaneiden, vapaaehtoiseksi haluavien henkilöiden sujuvaa sijoittamista vapaaehtoistehtävään ja sitä kautta vastaamaan ikäihmisten avun ja seuran tarpeeseen.

Vuoden aikana testataan uusia otteita nykyisessä toiminnassa, vapaaehtoisia ja asiakkaita kuullen. Pienimuotoista yhteistyötä tehdään useiden kumppanien, kuten Marhaban-keskuksen kanssa.

1 Miksi kokeilua käynnistetään, vapaaehtoistoiminnanohjaaja Saara Lehto ja toiminnanjohtaja Maarit Saarela?

– Kahden viime vuoden aikana Mummon Kammarin on saanut kymmeniä uusia maahan muuttaneita vapaaehtoisia. Moni vasta opettelee suomen kieltä. He ovat joutuneet usein odottamaan vapaaehtoistehtävää huomattavasti pidempään kuin kantasuomalaiset, jopa kuukausia. Kuitenkin tälläkin hetkellä 91 ikääntynyttä avuntarvitsijaa odottaa omaa vapaaehtoista.

2 Mistä ajatus lähti?

– Yksi Mummon Kammarin arvoista on, että jokaiselle vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneelle kuuluu elämäntilanteensa ja taitojensa mukainen tehtävä. Huomasimme, että tässä on kehittämisen paikka.

– Vapaaehtoistoiminnassa tarvitaan usein enemmän perehdytystä ja myös avunsaajan kanssa neuvottelua, kun vapaaehtoinen ja avunsaaja tulevat eri kulttuureista. Perehdytyksen ja tehtävien sisällön viilaus helpottaa ikäihmisen ja vapaaehtoisen kohtaamista.

3 Minkälaisia matalan kynnyksen vapaaehtoistehtävät voisivat olla?

– Mummon Kammarin välittämä vapaaehtoisapu on tarkoitettu vastaamaan ikäihmisten tarpeeseen. Viime kädessä avuntarvitsija päättää, missä asioissa häntä voisi auttaa myös suomen kieltä vielä opetteleva.

– Tähän mennessä tällaisia asioita ovat olleet esimerkiksi ulkoilu tai asiointi tutun vapaaehtoisen kanssa, mutta ajatuksena on selvittää, löytyisikö ihan uudenlaisia tehtäviä.

4 Miksi hahmotellaan uudenlaista tukea?

– Viime vuosina on toteutettu useita hankkeita, joissa on tuettu suomen kielellä toimimista työntekijävoimin tai kummivapaaehtoistoimintana. Monet vapaaehtoiset eivät kuitenkaan tarvitse työntekijän tai toisen vapaaehtoisen jatkuvaa läsnäoloa. Ajatuksena onkin kokeilla, voisivatko vähän yksityiskohtaisempi perehdytys ja taustatuki puhelimitse olla monen kohdalla riittäviä.

5 Haittaako kielimuuri ystävänä toimimista?

– Vaihtelee ihmisen mukaan, minkä tasoinen kielitaito katsotaan riittäväksi, että yhteisymmärrykseen päästään. Toisesta välittäminen ja yhteyden löytäminen ei välttämättä vaadi yhteistä äidinkieltä.

– Vapaaehtoisen oikeuksien näkökulmasta on tärkeää selkeyttää perehdytystä niin, että yhteisymmärrys saavutetaan. Mummon Kammarilla on jo hyviä kokemuksia siitä, miten suomen kieltä vielä opetteleva voi olla osana kohtaamispaikan vapaaehtoisten joukkoa tai toimia vapaaehtoisena kodissa tai asumisyksikössä.

Asta Kettunen

Ruoka-avun määrässä on tullut raja vastaan

Ruoka-apua haettiin Tampereen seurakuntien Ruokapankilta viime vuonna 178 401 kertaa. Suurin osa jaosta tapahtui yhteistyöverkoston kautta. Ruokapankin omilta jakopisteiltä ruokaa haettiin 30 685 kertaa.

Yhteistyöverkoston jakelupisteiltä oli viime vuonna 147 716 ruoka-apunoutoa. Yhteen noutoon voi kuulua monen suuruisia avustuksia.

– Avun kysyntä on pysynyt jo useita vuosia korkeana ja kohdentuu entistä laajemmalle joukolla. Samalla tarjonta ei aina riitä. Avun tarpeen kasvu näkyy pitkissä jonoissa ja akuuteissa päivittäisissä hätätilanteissa, sanoo juuri toiminnanjohtajan tehtävästä eläköitynyt **Marja Palkonen**.

Hänen mukaansa avun määrän kasvattaminen tällä tavoin ei ole enää mahdollista.

– Ruokapankki toimii jo nykyisin kapasiteettinsa äärirajoilla. Yhteiskunnan on löydettävä uusia, pitkäjänteisiä ratkaisuja taloudellisessa ahdingossa elävien ihmisten tukemiseksi. Tarvitaan monipuolisempia keinoja turvata ihmisten arjen perusedellytykset.

Palkonen kiittää lämpimästi kaikkia yhteistyökumppaneita ja lahjoittajia. Hänen työtään jatkaa Tanja Lähteenmäki.

Vuonna 2025 yritykset ja yksityiset lahjoittivat Tampereen seurakuntien ruoka-apuun 146 811 euroa. Suurimmat yritysten kertalahjoitukset olivat Lähi-Tapiola Pirkanmaan ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan lahjoitukset.

Ruokakasseja jaetaan 24 pisteessä. Sosiaalinen market Puoti mahdollistaa sen, että ruoka-avun saajat voivat itse käydä valitsemassa ruokaa ja muita tuotteita diakoniatyöntekijän myöntämällä asiointiluvalla. Hävikkiruokaa hyödynnetään myös seurakuntien järjestämissä ruokailuissa.

Kuva: Hannu Jukola

Vapaaehtoiset ovat keskeisessä osassa Ruokapankin toiminnassa.

Aaltopellistä rakennettuja asuntoja Katuturaassa, Namibian pääkaupungin Windhoekin suurimassa ja köyhimässä kaupunginosassa.

Avustus diakoniatyöntekijöiden koulutuksen alkuun Namibiassa

Suomen Lähetysseuran vetäytyminen aktiivisesta Namibia-työstä siirtää vastuuta yhteistyöstä kirkolle ja seurakunnille. Tampereella ainakin Tuomiokirkkoseurakunnalla ja Harjun seurakunnalla on yhteyksiä Namibian ev.lut. kirkkoon.

Namibiassa kasvaa tarve koulutetuille diakoniatyöntekijöille, mikä on synnyttänyt idean sosiaalityön ja diakonian koulutusohjelman perustamisesta. Sen kaksivuotinen pilottivaihe oli alkamassa helmikuun alussa.

Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto päätti varata 7000 euron tuen, jos koulutus alkaa ja riittävä opiskelijamäärä löytyy. Avustus maksetaan Suomen Diakoniaopistolle, joka vastaa suomalaistahona koulutuksen aloittamisesta.

Tapahtumiin osallistuminen seurakunnissa lisääntynyt

Tampereen seurakunnissa oli vuoden 2025 lopussa 143 137 jäsentä, mikä oli hieman alle 400 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kehitys on pitkälti väestörakenteen seurausta, sillä kuolleiden määrä ylittää syntyvän kautta kirkkoon tulevien määrän.

Kirkosta eroaminen on viime vuosina vähentynyt, ja samaan aikaan kirkkoon on liittynyt yhä enemmän uusia jäseniä. Eronneita on kuitenkin edelleen yli kaksinkertainen määrä liittyneisiin verrattuna. Aiemmin jäsenmäärää tasapainotti Tampereen kaupungin voimakas väestönkasvu, mutta kasvun hidastuminen näkyy nyt myös seurakuntien jäsenmäärissä.

Toiminnan tilastot kertovat kuitenkin toisenlaista, täydentävää tarinaa. Osallistuminen seurakuntien toimintaan kasvoi edelleen vuonna 2025. Jumalanpalveluksiin osallistui enemmän ihmisiä kuin edellisvuonna, ja erityisesti musiikkitilaisuudet vahvistivat asemaansa matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina.

Myös rippikoulun merkitys näkyy Tampereella. Rippikoulun yhteydessä kirkkoon liittyneiden määrä on kasvanut, ja rippikoulu toimii yhä useammin tietoisena kosketuspintana kirkkoon.

Vuonna 2025 rippikoulun yhteydessä kirkkoon liittyi yli 100 rippikouluikäistä, mikä on yli 7 prosenttia rippikoulun käyneistä. Osuus on valtakunnallisesti poikkeuksellisen korkea ja kertoo hyvästä lapsi- ja nuoristustyöstä.

– Vuoden 2025 luvut piirtävät kuvaa kirkosta, joka kohottaa ihmisiä elämän eri vaiheissa – vaikka suhde jäsenyyteen muuttuukin, Tampereen seurakuntien viestintäjohtaja **Sami Kallioinen** iloitsee.

Ravintola Kiertö aloittaa Hervannassa

Ravintola Kiertö aloittaa toimintansa keskiviikkona 4. helmikuuta Hervannan kirkossa. Hävikkiraaka-aineista valmistettu ateria on tarjolla kolmena päivänä viikossa. Kohderyhmänä ovat vähävaraiset ihmiset.

Aiemmin Nekalan seurakuntatalossa toiminut Ravintola Kiertö on viime vuosina saatu onnistuneesti juurrutettua osaksi Tampereen seurakuntien työllistämistoimia. Nykyisin se on Eteläisen seurakunnan toimintaa.

– On poikkeuksellista, että hankkeesta alkanut toiminta jää seurakuntiin pysyväksi. Nekalassa hiottu konsepti voitiin tuoda Hervantaan, ja uskon, että se tarjoaa vain mahdollisuuksia, kertoo Tampereen seurakuntien työhönvalmentaja **Kristiina Vidqvist**.

Pirkanmaan ainoa hävikkiruokaravintola on saanut toimivat tilat Hervannan kirkolle. Koneet on uusittu, ja keittiötila on noin puolet suurempi kuin Nekalassa. Myös varasto- ja kylmiötilaa on reilusti.

Ravintolatoiminnasta vastaava kokki ja ohjaaja **Olli Rinta-Mantila** odottaa jännittyneenä, millaisen suosion yhteisöruokailut saavat.

– Uskon, että ruokailijoiden määrä kasvaa entisestään. Täällä asuu paljon pitkäaikaistyöttömiä ihmisiä sekä maahanmuuttajia ja opiskelijoita. Hervannan kirkko on ison kaupunginosan ytimessä ja helppo saavuttaa esimerkiksi ratikan ansiosta.

Pääosa, 70–80 prosenttia, ravintolan raaka-aineista saadaan Tampereen seurakuntien Ruokapankista. Rinta-Mantilan mukaan sujuvaksi hioutunut yh-

Hanna Sulonen ja Anna-Mari Paloniitty-Tuominen iloitsevat, että yhteisöruokailu antaa mahdollisuuden kohdata ihmisiä luontevasti. Veikko Rissanen ja Kari Alanen osaavat itsekin laittaa ruokaa, mutta tulevat mielellään lounaalle Hervannan kirkolle.

Huoli ikäihmisten pärjäämisestä kasvaa

TUTKIMUSTEN mukaan ikäihmisten yksinäisyys ja turvattomuus ovat lisääntyneet, ja avun saanti vaikeutunut. Yhteiskunnassa käydään keskustelua hoivavastuusta ja siitä, kenelle se kuuluu.

Tämän vuoden Yhteisvastuukeräys keskittyy vanhenemiseen liittyvään pelkoon pärjäämisestä. Lahjoitusvaroin lievitetään ikääntyneiden ja heidän läheistensä huolta.

Yhteisvastuu tukee jalkautuvaa ja kohtaavaa vanhustyötä, jossa vahvistetaan arjen turvaa ja osallisuutta erityisesti kotona asuvien ikääntyvien parissa.

Yhteisvastuun diakoniatyön ammattilaisille tekemä kysely kertoo, että ikääntyvien luottamus avunsaantiin on heikentynyt. ”Monet kokevat itsensä taakaksi”, vastauksissa sanotaan.

Yhteisvastuu on evankelis-luterilaisen kirkon vuosittainen suurkeräys, joka auttaa heikoimmassa asemassa olevia syntyperään, uskontoon ja poliittiseen vakaumukseen katsomatta Suomessa ja maailman katastrofialueilla.

Apu kanavoidaan perille kokeneiden diakonia-, sosiaali- ja kehitysyhteistyön kumppanien kautta.

teistyö takaa, että ravintola saa hävikkiä tasaisesti. Ostamaan joudutaan lähinnä vain perunoita ja salaattipöydän antimia.

Uudet toimitilat antavat entistä paremmat mahdollisuudet työllistämismintaan. Kerralla keittiössä voi olla 3–4 työntekijää ohjaajan lisäksi.

– Pystymme tarjoamaan enemmän paikkoja työssäoppijoille ja vaikeassa työllisyystilanteessa oleville ihmisille. Olemme tehneet päätöksen, että kenenkään ei tarvitse päivästä toiseen kuoria perunoita, vaan jokainen pääsee tekemään monenlaisia työtehtäviä – oman taitotasonsa ja kiinnostuksensa mukaan, iloitsee Vidqvist.

Hävikkiravintolassa on myös mahdollisuus suorittaa useita osatutkintoja ravintola- ja catering-alalta.

Ruokailu yhdessä kantaa

Hervantalaiset **Veikko Rissanen** ja **Kari Alanen** iloitsivat uutisesta, että Hervannan kirkolle voi taas kokoontua nauttimaan lounasta yhdessä. Kumpikin on eläkkeellä ja asuu yksin.

– Porukalla aina tullaan, ja lounaalla käyminen on tosi mukavaa touhua. Se kantaa pitkälle, kun näkee kavereita päivän aikana, miettii Alanen.

Veikko Rissasella oli aiemmin tuttavapiiri koiraharrastuksen ansiosta.

– Olin 35 vuotta narun jatkona, ja kasvatin bokseja. Kun selkä meni, harrastus loppui. Onneksi on tämä yhteisöruokailu. Tänne on helppo tulla, ja täällä on seuraa.

Miesten mukaan Hervannan diakoniatyöntekijät ovat ihmisiä, joita on helppo lähestyä.

– Elämässä sattuu kaikenlaista – ja on sattunutkin. On hyvä tietää, että tukea on saatavissa diakoniasta, jos on tarvetta, miettii Alanen.

Diakoniatyöntekijä **Hanna Sulonen**

Kristiina Vidqvist ja Olli Rinta-Mantila uskovat, että Ravintola Kierto merkitsee enemmän kuin ruokaa. Yhteisöruokailu on seurakunnan kohtaamispaikka.

iloiitsee, että yhteisöruokailu antaa seurakuntien työntekijöille mahdollisuuden kohdata ihmisiä luontevasti.

Myös diakoniatyöntekijä **Anna-Mari Paloniitty-Tuominen** on tyytyväinen, että diakonia pääsi palaamaan kirkolle.

– Olemme tässä keskeisellä paikalla, ja yhteisöruokailu on monelle ihmiselle todella tarpeeseen. On paljon yksinäisiä, joilla ei ole mahdollisuutta itse valmistaa ruokaa.

Diakonia on jo suunnitellut ryhmätoimintaa ruokailujen yhteyteen.

– Kansainvälinen kahvila keskiviikkoin kello 13–15 voisi toimia siltana, jolloin ruokailusta olisi helppo jäädä kahvilaan, kertoo Sulonen.

Tuija Nyman jos joku tuntee Tampereen seurakuntien talot, keittiöt ja

Tänne on helppo tulla, ja täällä on seuraa.

diakoniaruokailut. Hän on toiminut seurakuntien palveluksessa ja vapaaehtoistoimissa keittiöissä, vahtimestarina ja diakonia-avustajana 1990-luvulta alkaen.

– Uskon, että uudesta ruokailusta tulee suosittu kohtaamispaikka yksinasuille ja yksinäisille ihmisille. Siellä voi jakaa asioita ja saada vertaistukea.

Nyman korostaa, että lounaan hinta ei saa olla liian korkea. Kolmen euron hinta monipuolisesta aterialla tuntuu hänen mielestään kohtuulliselta.

Kirsi Airikka

Ravintola Kierto on auki (4.2. alkaen) tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin kello 11–13.30 Hervannan kirkossa. Lounas (myös kasvisvaihtoehto) vähävaraisille 3 €, työssäkäyville suositus 6 €

Kuva: Kirkkopalvelut

Yhteisvastuukeräystä voi tukea tapahtumissa, lipaskeräyksissä ja lahjoittamalla rahaa verkossa. Lisätietoja: yhteisvastuu.fi

Keräyksen tuotto ohjataan kotimaassa Suomen evankelis-luterilaisten seurakuntien kautta paikalliseen auttamistyöhön sekä Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n etsivään vanhustyöhön.

Kansainvälinen kriisiapu pääsee perille Suomen suurimman kehitysyhteistyöjärjestön Kirkon Ulkomaanavun kautta.

– Yhteisvastuukeräys on suomalaisia lähimmäisenrakkautta: Kun tilanne on huono, teemme yhdessä toisille sen, mitä toivoisimme itsellemme tehtävän, sanoo varainhankinnan päällikkö **Ruut Lemmetyinen** Kirkkopalvelut-yhdistyksestä.

– Yhteisvastuu on koko 75-vuotisen historiansa ajan mahdollistanut konk-

reettisen avun sitä eniten tarvitseville ja pitänyt ääntä epäkohdista.

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry on kehittänyt etsivää vanhustyötä yli kymmenen vuoden ajan.

Tehdyssä työssä piiloon jäävä ikään-tyvien yksinäisyys ja turvattomuuden tunne on tehty näkyvämmäksi, ja avun tarvitsijat on ohjattu tuen piiriin esimerkiksi Iloa arkeen -pysäkkien kohtaamispaikkatoiminnassa ja laajan vapaaehtois-toiminnan kautta. **S**

Tampereen seurakuntien Yhteisvastuutapahtumista ja lipaskeräyksistä kerrotaan tämän vuoden aikana lehden B-osassa ja verkossa, osoitteessa tampereenseurakunnat.fi.

Kasvokkain tapahtuvilla keskusteluilla saattaisi olla sosiaalista mediaa paremmat edellytykset onnistua keskinäisen ymmärryksen kasvattamisessa, Anders Adlercreutz pohtii. Oman puolueensa hän näkee sillanrakentajaksi.

Katsomusaine voisi nojata nykyiseen uskonnonopetukseen

Kirkollisasioista hallituksessa vastaavan opetusministerin Anders Adlercreutzin avaus yhteisestä katsomusaineesta on otettu vastaan sekä myönteisin että kielteisin kommentein, mutta herättänyt myös monia kysymyksiä.

Teksti **Asta Kettunen** – kuvat **Jani Laukkanen**

Ministeri itse asettuu varovasti yhteisen opetuksen kannalle, mutta ei ole sulkenut pois jonkinlaisen hybridimallin mahdollisuuttakaan. Hybridi voisi toimia joko niin, että osa opetuksesta olisi yhteisön omaa ja osa yhteistä, tai niin, että opetus olisi yhteistä tietystä iästä

eteenpäin.

– Kyllä aika moni asia viittaa siihen, että yhteinen opetus voisi olla kestävämpi polku.

Suomen Uskonnonopettajain liiton puheenjohtaja Tuovi Pääkkönen on jo pitkään liputtanut yhteisten tuntien puolesta. Piispa Mari Leppänen perusteli tammikuisessa *Helsingin Sanomien* kolumnissaan yhteistä ainetta yleissivistyksellä, yhteiskuntarauhallalla ja uskonnonlukutaidolla. Hän myös totesi, ettei uskonnollisuus ole katoamassa, vaan uskonnollisia ihmisiä on enemmän kuin koskaan.

Adlercreutzin mielestä tarvitaan työkalu, jonka pohjalta voidaan päättää, mennäänkö eteenpäin. Ministeriö onkin aloittamassa asiasta uutta selvitystä.

– Nyt pitäisi pyrkiä konkretiaan. Aikaisemmat selvitykset ovat lähinnä kuvanneet tilannetta. Ne ovat olleet vähän niin kuin pienimmän yhteisen nimittäjän hakemista myös suhteessa jatkotoimenpiteisiin, hän kuvailee.

– Viime vuonna ei lähdetty rakentamaan yhteistä ainetta, vaan pohdittiin muutamia pieniä asioita, joissa voitaisiin tehdä säätöä. Näin tehtiin ehkä osittain siksi, että asiasta oli vaikea saada yhteistä näkemystä.

Syy asian nostamiseen pöydälle löytyy koulujen arjesta. Haasteita on sekä periaatteellisella että käytännön tasolla.

– Se, että kouluissa on neljätoista uskontoainetta ja elämänskatsomustiedon opetusta, on äärimmäisen sirpaleinen tilanne. Monessa koulussa joudutaan tekemään ristiriitaisia käytännön järjestelyjä, jotta lukujärjestys saataisiin kasaan. Järjestelmä ei myöskään ole tasa-arvoinen eikä yhdenvertainen: lapsia ja nuoria joudutaan jakamaan rinnakkaisluokkiin uskonnon perusteella, mikä tuntuu todella vieraalta ajatukselta suomalaisessa peruskoulussa.

Opetussuunnitelmaan kuuluvaa uskonnonopetusta tarjotaan lisäksi enenevässä määrin koulun ulkopuolella. Usein nämä ryhmät saavat opetusta etäyhteyden kautta ja voivat muodostua hyvinkin eri-ikäisistä lapsista. Isolta osalta vähemmistöus-

On hyvä, että kirkon ääni kuuluu.

kontojen opettajista myös puuttuu muodollinen pätevyys, Adlercreutz huomauttaa.

Hän näkee pulmana myös sen, että opetus nyt määräytyy sen yhteisön pohjalta, johon oppilas kuuluu. Oppilas voi lisäksi opiskella ryhmässä, joka ei vastaa omaa uskontoa.

Yksi yhdenvertaisuusongelmista nykyjärjestelmässä on, että ylioppilaskirjoituksia voi kirjoittaa tieteen lisäksi vain kahden uskonnon aineista.

Adlercreutz kuitenkin painottaa vähemmistöuskontojen aseman varmistamista opetuksen järjestämisessä. Hän myös muistuttaa, ettei evankelis-luterilainen uskonnonopetus ole tähänkään mennessä ollut tunnustuksellista.

Ajoittain syntyy keskustelua myös kulttuurikysymyksistä, kuten siitä, voiko *Enkeli taivaan*-virttä laulaa tai *Messias*-oratoriota esittää koulussa. Yhteinen aine voisi helpottaa keskustelua näistä asioista sekä käsitellä maamme kulttuuriperintöä ja sen arvopohjaa.

Adlercreutz on havainnut keskustelussa liikkuvan väärinkäsityksiä:

– On esitetty ajatuksia, että yhteinen aine poistaisi uskonnon koulusta. Mielestäni asia on pikemminkin päinvastoin. Sen kautta vaikka kulttuuriperintöön liittyvät asiat olisivat kaikkien ulottuvilla.

Adlercreutz on väläytellyt ideaa, jonka mukaan nykyinen evankelis-luterilainen uskonnonopetus saattaisi kuitenkin olla hyvä pohja uudelle katso-musaineelle.

– Kristinusko on iso osa kulttuurista perintöämme, ja nykyisinkin opetukseen kuuluu maailmanuskontojen opetus.

Tähän liittyvä huoli saattaakin perustua väärinkäsitykseen nykyisestä uskonnonopetuksesta:

– Sillä ei rakenneta henkilökohtaista uskonnollista identiteettiä, vaan pyritään oppimaan uskonnoista ja niihin liittyvistä asioista.

Kirkko tekee tärkeää työtä

Tänä vuonna valtion rahoitus kirkon yhteiskunnallisten tehtävien hoitoon pieneni, vaikka toisaalta kirkollisten yhteisöjen rahoitus kokonaisuutena parani.

Kirkkohallituksen täysistunto totesikin yhteiskunnallisten tehtävien hoidosta kirkolle maksettaviin korvauksiin kohdistetut leikkaukset perustuslain vastaisiksi ja syrjiviksi. Leikkaukset asettavat kirkkoon kuuluvat eriarvoiseen asemaan kirkkoon kuulumattomien kanssa. Ne ovat myös saaneet kirkon päättäjät harkitsemaan hautaustoimesta luopumista.

Adlercreutz sanoo ymmärtävänsä kritiikin ja heränneen keskustelun. Yhteiskunnallisten tehtävien rahoituksesta onkin meneillään selvitys, josta ensimmäinen raportti on tulossa kuukauden sisällä.

Adlercreutz huomauttaa nyt vietettävästä sivistyksen, kulttuurin ja julkisen hallinnon 750-vuotisjuhlavuodesta.

– Turun tuomiokapitulin perustamisen kautta

koulujärjestelmäkin otti ensimmäiset askeleensa. Teologia oli itsestään selvä oppineisuuden peruskivi pitkään.

– Samoin hyväntekeväisyystyö ja sosiaalinen työ oli pitkään kirkon varassa. Ehkä kirkon työn voi sanoa olevan äärimmäisen tärkeää etenkin tässä tilanteessa, kun julkinen talous on koetuksella.

Tammikuussa Adlercreutz oli pakkaajana helsinkiläisen Andreaskirkon ruokajonossa.

– Sielläkin konkreettisesti näkyi se ison vapaaehtoisten joukon tekemä työ, jota kirkko on tehnyt hyvin pitkään.

Hänen mukaansa ei kuitenkaan ole tarkoitus, että heikoimmassa asemassa olevien tukeminen sysättäisiin seurakuntien, järjestöjen ja yhteisöjen tehtäväksi.

– Mutta ymmärrän kyllä, että kunnissa, joissa talous voi olla tiukoilla, tehdään palveluissa näkyviä sopeutus päätöksiä, ja silloin usein käännetään kirkon puoleen. Se on nähtävissä esimerkiksi ruokapankkijonoissa.

Hyviä esimerkkejä kirkon ja muun yhteiskunnan yhteistyöstä hän löytää perheneuvonnasta sekä nuorisotyöstä, jossa partiotoiminta on näkyvä esimerkki – samoin kuorotoiminnasta.

– Omassa kunnassani Kirkkonummella kirkko on pääasiallinen konserttisali. Seurakuntatalo, joka olisi toinen hyvä esiintymispaikka, on suljettu ja aiotaan purkaa.

Arkkitehtina Adlercreutz sanoo pitävänsä äärimmäisen tärkeänä työtä, jota kirkko tekee rakennushistoriallisen perinnön suojelemiseksi ja ylläpitämiseksi.

– Meillä Suomessa ei ole liikaa vanhoja rakennuksia, ja vanhat rakennukset ovat nimenomaan

kirkollisia rakennuksia. Nyt Turun tuomiokirkkoa lähdetään peruskorjaamaan, mikä on hyvinkin kal-lis projekti, mutta äärimmäisen merkittävä historian näkökulmasta.

Adlercreutz iloitsee siitä, että kirkko on ottanut roolia yhteiskunnallisessa keskustelussa.

– Niin arkkipiispa kuin muutkin piispat ovat nostaneet aiheita keskusteluun, ja olen pitänyt sitä tervetulleena. Tuntuu, että yhteiskunnassa on aika paljon vastakkainasettelua, ja siinä tilanteessa kirkon ääni on usein ollut sovittelua ja pehmeitä arvoja esille tuova.

Kirkko on Adlercreutzin mielestä luonteva osa yhteiskuntaa, joten minkäänlaista palomuuria sen ja muun yhteiskunnan välillä ei tarvita, vaikka sitä välillä vaikutetaan vaativan.

– On hyvä, että kirkon ääni kuuluu.

Sovun löytämiseen kannattaa pyrkiä

Adlercreutzista vaikuttaa välillä siltä, että suomalaisen keskusteluun tuodaan kansainvälisiä vastakkainasettelun virtauksia. Perinteisesti poliittinen järjestelmämme on kuitenkin ollut konsensukseen pyrkivä.

– Meidän kannattaisi tehdä työtä sen eteen, että säilytämme yhteiskunnan, jossa eri mieltä olevat voivat tehdä työtä keskenään. Voisimme luoda ilmapiirin, jossa keskeiseksi nähtäisiin sovun löytäminen, ei toisen lyttäminen tai itsensä korkealle nostaminen.

Julkisuudessa hän soisi näkyvän paremmin eduskunnan hiljaisen puurtamisen, ja sen, että poliitikot kuitenkin pääasiassa ovat ystäviä.

– Eduskunnassa asiat riitelevät, eivät niinkään ihmiset. Somen kautta välittyvä kuva politiikasta

Anders Adlercreutz pitää tervetulleena sitä, että kirkko nostaa esiin tärkeitä keskustelunaiheita.

Yhteinen katsomusaine voisi rakentua evankelis-luterilaisen uskonnonopetuksen pohjalta, Anders Adlercreutz pohtii.

on mielestäni aika lailla erilainen kuin todellisuus. Maailman menosta Adlercreutz myöntää olevansa huolissaan.

– Toisen maailmansodan jälkeen on luotu järjestelmä, jossa on tietyt säännöt ja tietyt instituutiot, joissa sopua pyritään hakemaan. On ollut yhteinen ajatus siitä, mihin suuntaan maailmaa kannattaa viedä, ja että tällaiset säännöt ovat kaikkien etu.

– Tätä ajatusta ei ehkä täysimääräisesti enää jaeta, ja se on kyllä Suomen kaltaiselle pienelle maalle todella huono asia. Meidän etumme on, että säilyy kyky keskusteluun ja sopimiseen. Ja kyky nähdä yhteinen hyvä omaa lyhytaikaista etua tärkeämpänä.

Taannoisesta kohusta, joka nousi silmien vääntelykuvista, Adlercreutz toivoo opitun. Itselle merkityksetön kuva kun voi loukata toista suuresti.

– Silloin kannattaa ehkä mieluummin reagoida nöyryydellä. Muutama onneton kuva levisi maailmalla nopeasti nimenomaan siksi, että monessa paikassa tällainen viesti tulkitaan kauhean vahvasti. Siksi kannattaa aina harkita kahteen kertaan, mihin suuntaan haluaa keskustelua viedä.

Mahdollisuuksia kohtaamisille

Maahan tulijoille Suomi on haastava paikka, jonka työelämään on vaikea päästä kiinni. Asenteiden kanssa olisi tekemistä.

Anders Adlercreutz

- Syntynyt Helsingissä 1970
- Perhe: puoliso ja viisi lasta
- Harrastaa liikuntaa, musiikkia, nikkarointia ja purjelautailua
- Ensimmäinen Adlercreutz oli vuonna 1700 aateloitu Tomas Teuterström.

– Meillä ei ehkä ole ennakkoluuloa sitä ulkomaalaista kohtaan, jonka tunnemme. Siksin kannattaa yrittää luoda mahdollisuuksia kohtaamisille ja niiden kautta ennakkoluulojen hälventämiselle.

Adlercreutz huomauttaa maahanmuuton olleen Suomessa aika lailla maltillista. Ihmisten liikkuminen on kuitenkin luonnollinen osa nykypäivää.

– Ruotsin ongelmista on hyvä oppia, mutta on myös hyvä nähdä, että Ruotsissa talouskasvu on voimakkaampaa ja hyvinvointi korkeammalla tasolla, ja tämä on osin maahanmuuton seurausta.

– Ehkä keskeinen kysymys on se, miten varmistamme, että suomalainen yhteiskunta on sellainen, että tänne on helppo asettua, että täällä on helppo löytää paikkansa ja päästä töihin

– Toivon, että yhteiskuntamme pohtisi myös sitä, miten voimme olla vastaanottavaisempia ja omalta osaltamme helpottaa kotoutumista, kuitenkin muistaen, että tulijallakin on tässä oma velvollisuutensa.

Adlercreutz on myös puheenjohtaja Suomen ruotsalaisessa kansanpuolueessa. Se puolestaan on mukana hallituksessa, joka edistää maassaolon edellytysten kiristämistä. Niihin kuuluu joko suomen- tai ruotsinkielinen hyväksytty koe kansalaisuuden saamiseksi.

Ministerin mielestä on tärkeää, ettei kielikokeesta tehdä liian vaikeaa. Yleisemmin hän toivoo armollisempaa asennetta kielen oppimiseen, jotta sitä uskallettaisiin käyttää arjessa.

– Olisi enemmän sitä, mitä ruotsinkielen osalta kutsutaan pokkaruotsiksi, eli rohkeata kokeilemistä ja virheidenkin hyväksymistä. Silloin kieltä on helpompi oppia.

Tamperealaisryhmä pääsee tutustumaan Zimbabwessa Gwain alueen isoäitien työhön, jota he tekevät aids-orpojen ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien lasten hyväksi. Suomen Lähetysseura tukee työtä.

Matkalaisten kohteina Thaimaa ja Zimbabwe

Tampereen seurakuntien ja Suomen Lähetysseuran Lähde liikkeelle -koulutus kokosi 31 ihmistä tutustumaan nyky-päivän lähetystyöhön sekä kansainväliseen diakoniaan ja kehitysyhteistyöhön.

– Olemme osa globaalia kirkkoperhettä. Oivalsimme, miten monet kirkot ja kristilliset yhteisöt muodostavat verkoston, joka ulottuu kaikkialle maailmassa. Saimme pohtia, miten voimme edistää ihmisarvoisen elämän perusedellytyksiä kaikille, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan lähetyspappi **Anni Alakoskela**.

Koulutuksen osana osa kurssilaisista myös osallistuu opintomatkalle. Matkat suuntautuvat Thaimaahan ja Zimbabween.

Tuomiokirkkoseurakunnan ja Eteläisen seurakunnan matkakohde on Thaimaa, ja matkan ajankohta on 20.2.–2.3. Matkalle lähtevät Tuomiokirkkoseurakunnasta seurakuntalaiset Sointu Sarén ja Senna Alatalo sekä lähetyspappi Anni Alakoskela. Eteläisestä seurakunnasta matkustavat seurakuntalaiset Emma Leppänen ja Hellevi Estama sekä nuorisotyönohjaaja Sanna Pihlajalampi.

Thaimaan-matka suuntautuu Bang-

kokiin sekä pohjoisosan Naniin, joissa ryhmä saa tutustua arjen lähetystyöhön sekä Tuomiokirkkoseurakunnan nimikkolähetteihin Riikka-Maria ja Tomas Kolkkaan.

– Riikka-Maria tekee kieli- ja musiikkityötä, ja Tomas on asiantuntija kieli- ja raamatunkäännöstyössä. Nanissa näemme, miten he kouluttavat ja tukevat paikallisia, kertoo Alakoskela.

Ryhmä pääsee seuraamaan diakoniatyötä ja vierailemaan kodeissa. Lisäksi tutustutaan Home of Praise -musiikkikouluun, joka on slummissa toimiva yhteisökeskus ja päiväkot.

– Valitsimme nämä kohteet matkallemme, koska niiden kautta opimme uusia tapoja elää kirkkona ja yhteisönä. Palatessamme Tampereelle voimme jakaa oppimamme ja pitää yhteyttä Thaimaan-ystäviimme, miettii Alakoskela.

Zimbabwessa ilmasto ja orvot

Zimbabwen-matkalle Messukylän seurakunnasta lähtevät Messukylän nuoret vaikuttajat -ryhmään kuuluva Sofi Aalto-Setälä sekä työntekijöistä lähetyspappi **Heidi Peltola-Elo** ja nuorisotyönohjaaja Riku Kykkänen.

Harjun seurakunnasta matkaan osallis-

Lähetystyö

Opimme uusia tapoja elää kirkkona ja yhteisönä.

tuvat nuoret seurakuntalaiset Oiva Hyninen ja Paula Härkönen sekä johtava diakoniatyöntekijä **Pia Ojalahti-Diallo**.

Matka toteutuu huhtikuun puolivälissä. Matkanjohtajana toimii Messukylän ja Harjun seurakuntien nimikkolähetti Ruusa Gawaza.

– Tutustumme kirkkojen neuvoston ilmastotyöhön ja rauhantyyöhön. Vierailemme muun muassa Gwain isoäitiyhteisössä sekä Gwandan ilmastoprojektissa, kertoo Heidi Peltola-Elo.

Pia Ojalahti-Diallon mukaan luonto ja luontohengellisyys ovat Harjun seurakunnassa erityisen tärkeitä asioita.

– Mietimme puolin ja toisin, mitä muuta voisimme vielä tehdä lisää, jotta luonnon ja kulttuurin arvostus lisääntyisi.

– Lisäksi toivomme, että voisimme luoda yhteistyösuhteita, joiden avulla voisimme pitää yhteyttä Zimbabween sekä jakaa yhdessä asioita, lisää Ojalahti-Diallo.

Thaimaa ja Zimbabwe ovat monin tavoin esillä seurakuntien tilaisuuksissa ja toimintaryhmissä sekä sosiaalisessa mediassa ennen matkoja sekä niiden jälkeen. Lisää: siltalehti.fi

Kirsi Airikka

Kuva: Reijo Laamanen

Ryhmää ohjatesaan Sari Nyholm näkee, kuinka kuvataide-terapiassa ihmiset pääsevät kasvuun ja kukoistukseen sekä irti taakoistaan.

Maalaukset vahvistivat suhdetta Jumalaan

Kuvataideterapia voi auttaa pohtimaan ratkaisuja elämän käännekohtissa kristinuskon pohjalta. Maalaus näyttää tekijän omat mielikuvat, tunteet ja ajatukset, jotka tulevat esiin alitajunnasta.

Sari Nyholm järjesti viime elokuussa Messukylän seurakunnan Kohtausmispaikassa Polulla-työpajan, joka liittyi hänen opinnäytetyöhönsä ratkaisukeskeisen kuvataideterapeutin tutkintoa varten.

– Polku kuvaa matkaa elämän halki. Polun löytöretkellä kohti toivoa ja itsearvostusta oppii tuntemaan Jumalaa ja itseään, kuvailee Nyholm.

Työpajan tavoitteina oli tutkia ja vahvistaa itsetuntemusta kristilliseltä pohjalta, tukea kokonaisvaltaista hyvinvointia ja vahvistaa identiteettiä Kristuksen seuraajana. Osallistujat voivat löytää uusia näkökulmia elämään.

Ryhmäkertojen alussa rentoutuksen aikana kuunneltiin hengellisiä tekstejä ja musiikkia. Hiljaisen taidetyöskente-

lyn aikana osallistujat maalasivat päivän teemasta. Jokainen esitteli kuvansa ryhmälle ja sai siitä peilausta toisilta. Teoksia ei arvosteltu, vaan annettiin kannustavaa palautetta. Ohjaajan kysymykset toivat uusia oivalluksia jatkotyöskentelyä varten.

– Maalaukseen käytettävä aika on lyhyt, jolloin työskentely vaatii heittäytymistä ja kuvat tulevat suoraan alitajunnasta, ilman kritiikkiä ja suodattamista. Työskentelyssä oikea aivopuolisko aktivoituu, ja se mahdollistaa syvempien asioiden tavoittamisen. Teos on heijastuma sisimmästä, jota voi pohtia keskustelussa ja ehkä jatkaa maalaamista myöhemmin.

Innostava kokemus opettajallekin

Sari Nyholm on työskennellyt luokanopettajana alakoulussa jo 25 vuoden ajan ja toimii myös kuvataiteen opettajana. Hän on opiskellut kuvataiteita ja pitänyt näyttelyitä. Jatkossa Nyholm

toivoo voivansa tehdä myös ratkaisukeskeisen kuvataideterapeutin töitä.

– Polulla-työpajan järjestäminen oli itsellenikin innostava ja voimauttava kokemus. Koin siinä Pyhän Hengen ohjausta. Jakamisen aikana yllätyin siitä, kun teokset alkoivat keskustella keskenään. Joku huomasi, että minulla on tuota samaa työssäni kuin sinulla.

Ote osallistujan palautteesta: ”Työpaja on inspiroinut minua monella tavalla omassa prosessissa ja vahvistanut käsitystä taiteen, kuvallisen ilmaisun voimasta.” Muutkin kertoivat saaneensa uusia ulottuvuuksia suhteessaan Jumalaan ja iloa siitä.

Pirjo Lääperi

Polulla-kuvataideterapiaryhmä torstaisin alkaen 5.3. kello 17.30 Aitolahden kirkolla, Jenseninkatu 4. Kuusi tapaamista. Ryhmä on maksullinen. Ilmoittautumiset sähköpostitse: sarin.taide@gmail.com. Osallistuminen ei vaadi aiempaa kuvataiteellista osaamista tai lahjakkuutta.

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys

to 19.2. klo 18
Paastonajan seurat
Seurakuntien talo,
Emmaus, Näsiliinank. 26

Saarna Terhi Kaira
Messun jälkeen
kirkkokahvit ja seurat.
Ennen seuroja
klo 17.30 paikallisosaston
vuosikokous ja teetarjoilu.

Ev.lut. kirkon
lehtiläislinjat herätysliike
ESIKOISET

Seurat ja pyhäkoulu

Sunnuntaisin klo 15
(myös verkossa)

Tervetuloa!

Uudenkylän srk-talo,
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

Silta
**Ilmoita
Sillassa**

Sillan levikki on noin
90 000 kpl

MEDIAMYYNTI:

SAARSALO OY
Mikko Salmensuu

mikko.salmensuu@
saarsalo.fi

044 777 5112

Nuorten tekemää taidetta esitellään Galleria Vivissä

NUORTEN KULTTUURIKESKUS Monitoimitalo 13:n Galleria Vivissä on esillä taiteilija Aaretin *Kasvava Tuntematon maailma* -näyttely. Näyttely on avoinna 10. helmikuuta saakka.

Näyttely käsittelee syvällisiä ja synkkiä tunteita. Sen keskiössä ovat myös yksinäisyys ja siitä mahdollinen selviytyminen. Aaretti on 20-vuotias opiskelija Tampereelta, ja näyttelyn teokset ovat syntyneet vuodesta 2022 alkaen.

Galleria Vivi on Tampereen kaupungin nuorisopalvelujen näyttelytila, joka tarjoaa nuorille 9–29-vuotiaille taiteentekijöille mahdollisuuden saada omaa taidettaan esille. Näyttelytila sijaitsee nuorten kulttuurikeskus Monitoimitalo 13:n ensimmäisessä kerroksessa, osoitteessa Pellavatehtaankatu 4.

Galleria Vivin seuraava näyttelyhaku lukuvuodelle 2026–2027 on avoinna 29.3.2026 saakka.

Koko kaupungin Pietilät

Kalevan ja Hervannan kirkot sekä pääkirjasto Metso ovat tamperelaisen kaupunkikuvan kulmakiviä ja nyt erityisen ajankohtaisia. Ne suunnitelleen arkkitehtipariskunnan toisen puoliskon, Raili Pietilän, syntymästä tulee kuluneeksi sata vuotta.

Kun asiaa oikein ajattelen, niin aika suuri osa elämäni mieluisista, mieleen painuneista hetkistä on tapahtunut Raili ja Reima Pietilän rakennuksissa tai vähintään niiden liepeillä.

Hervannan punatiilinen keskusta oli lapsuus- ja nuoruusvuosieni näyttämö. Pesästä lennähdettyäni päädyin asumaan Kalevan kirkon viereen ja töihin pääkirjasto Metsoon, jonka naapuriin seuraavaksi muutin. Naimisiinkin menin Hervannan kirkossa.

Pietilästä Pietilään, siis, ja väliin vielä vähän Pietilää. Ei ihme, että suhteeni pariskuntaan ja heidän tuotantoonsa on lämmin.

Lienen ääriesimerkki, mutta varmasti muillakin tamperelaisilla on samantyyppisiä kokemuksia. Niin keskeisille paikoille kaupunkia pariskunnan luomuksia on päätynt.

Eivät he nyt sukulaisia ole, mutta jotenkin läheisiä kuitenkin, ihan kuin omia ja tuttuja.

Niinpä juuri Tampereella tuntuu tärkeältä huomoida, että Raili Pietilän syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi sata vuotta. Eikä se edes ole ainoa tasaluku: Kalevan kirkko täyttää kuusi vuosikymmentä, pääkirjasto Metso neljä.

Vaikka varsinaiset syntymäpäivät ajoittuvat elokuulle, kannattaa karkelot aloittaa jo nyt, koska yksi pariskunnan luomuksista avautui juuri peruskorjatussa tällingissä, kuin varta vasten merkkipäivien viettoja ajatellen.

Tuttuun tutustumaan

Seuraa henkilökohtainen tunnustus: tykkään Hervannan kirkosta. Siis ihan todella paljon.

Sen pyöreästä muotoilusta, kirkkosalin luonnonvalosta, rauhoittavasti maata vasten makaavasta massasta, niistä kaikista vihreän sävyistä. Ja tiili-verhoilusta, tuosta pintamateriaaleista tamperelaisimmasta. Aah.

Asiaan tietysti vaikuttaa se, että olen kasvanut rakennukseen sisään, tai sen sisällä, aina päiväkerhosta lähtien.

Mutta onko lempi seurausta siitä, että Pietilöiden luomus on muovannut estetiikantajuani – vai siitä, että se nyt vain on niin esteettinen?

Ken tietää, tunne on joka tapauksessa tämä.

Niinpä vähän jännitinkin lähtiessäni joulukuussa tutustumaan vast’ikään uudelleen avattuun kirkkoon. Olisiko talo vielä se vanha tuttu?

Päästän teidät piinasta – on se. Kiiltävämpi vain. Ja hajuaistimus on toinen: kaikkialla tuoksuu uudelta.

Kirkossa avoimien ovien päivänä opastanut vahvistamari Inkeri Skogster totesikin, että vain pieni osa muutoksista näkyy ulospäin. Eniten on uusittu rakenteita ja talotekniikkaa.

Tai no, lähetyskynttelikkö on vaihtanut paikkaa, kirkkosalin perälle on tullut lasinen ”akvaario”, ja aulan pohjoisseinälle auennut näkymä uusittuun keittiöön – muun muassa.

Muutokset on kuitenkin tehty paneutuen ja Pietilöiden näkemystä palvellen: uudet kaapistotkin ovat niin tyyllille uskollisia, että luulin niiden olevan alkuperäisiä.

Hervannan herranhuoneesta aiemmin hurmaantuneet voivat siis huokaista helpotuksesta. Kirkko tuntuu kotoisalta yhä vain, ja ehkä tuttu tuoksukin vielä palaa!

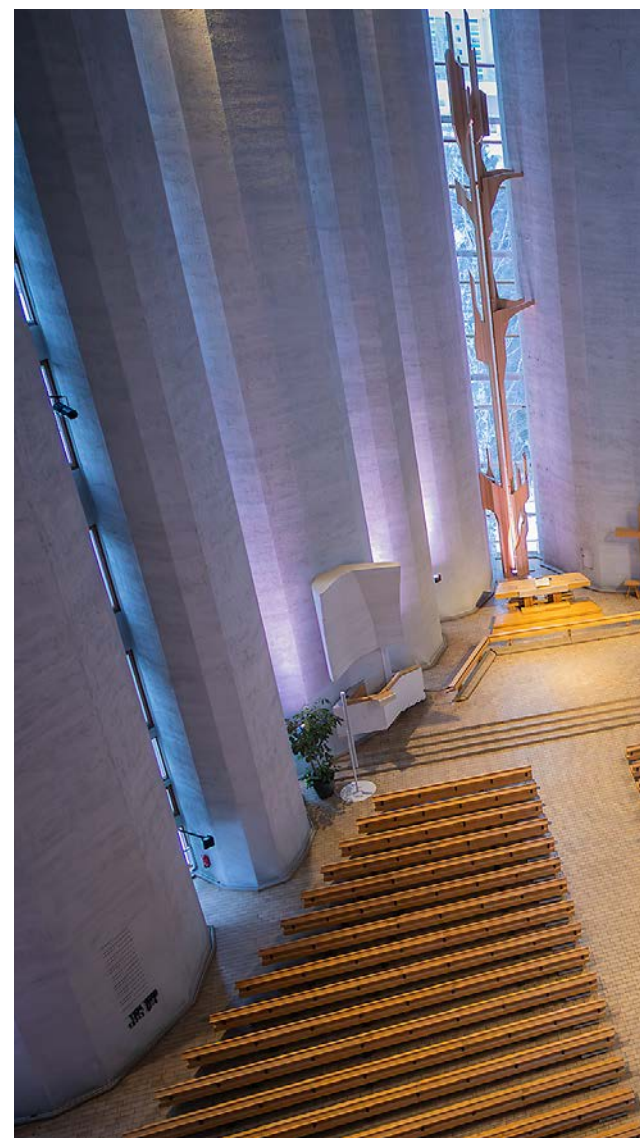
Kalevan katseenvangitsija

Matka Hervannasta Kalevan kirkolle on vain vajaan ratikkareitin mittainen, mutta arkkitehtonisesti kovin paljon kauemmas on vaikea päästä.

Otetaan nyt vaikka pystyprofiili. Tytärkaupungin tiilitemppeli on vain parikerroksinen, ja eritoten sisääntuloaula matala. ”Siellä arkkitehtuuri

Raili ja Reima Pietilä vuonna 1966, Kalevan kirkon valmistumisen aikoihin.

ohjaa katsomaan sivuille, toisiin seurakuntalaisiin, ei siis aina vain ylöspäin”, huomautti Kalevan kirkossakin pitkään opastanut Skogster.

Liisankallion laella on sitten aivan toista: silmät suuntautuvat väkisinkin korkeuteen, kuutioita kun riittää. Vaikutelma on jylhä, taivaita tavoitteleva.

Sitten tosin vasta huippaakin, kun kuulee, että katon piti alun perin olla vielä viisi metriä ylempanä. Korkeutta söi se tavanomainen syy: kustannustekijät.

Mutta ei se mitään – ehkä nykyinenkin nöyrytmisen määrä on jo riittävä!

Rakennukset ovat siis tässä mielessä kuin mustikka ja mansikka.

Eroavaisuuksia syntyi toki jo silkan ajallisen etäisyyden takia. Hervannan kirkko valmistui vuonna 1979, kaksi vuosikymmentä Kalevan kirkon kilpailumenestyksen jälkeen.

Mutta lopputuloksiin vaikuttivat myös erilaiset lähtökohdat. Kalevaan haettiin ympäristöstään erottuvaa monumentaalista rakennusta, kun taas Hervannassa tilanne oli päinvastainen: siellä Pietilät tarjosivat vastapainoa korkealle rakennuskannalle, maadoittivat kaupunginosaa.

Kuvitelkaa nyt jotain ”sielujen siilon” kaltaista Hervannan keskustaan! Eihän se olisi toiminut olleena.

Mutta on kirkkoissa jotain yhteistäkin: omaleimaisuus. Ne osoittavat, että rakennukset voivat olla rohkeasti erilaisia, mutta silti hengellisiä. Kristillisiä ajatuksia huokuvan tilan voi luoda monin tavoin.

Kalevan kirkon päätähuimavassa kilpailusuunnitelmassa (1959) Raili Pietilä ei vielä ollut mukana, mutta toteutusvaiheessa kyllä: tuleva pariskunta alkoi työskennellä samassa toimistossa seuraavana vuonna.

Kuva: Tuula Vartiainen

Tampereen piispa Matti Repo toimi liturgina vastaremontoidun Hervannan kirkon avajaismessussa 30. marraskuuta 2025. Samassa messussa toimitettiin kirkkoherra Kaija Karvalan virkaan asettaminen.

Kuva: Sami Kallioinen

Tyylinmukainen tiiliristi tervehtii tulijoita myös Hervannan kirkon ulkomuurilla.

Kuva: Tuula Vartiainen

Heikki ja Kaija arkkitehteina

Pietilöiden pyhäköt, kuten pääkirjasto Metsokin, ovat keskeisiä palasia Tampereen kaupunkikuvasa. Mutta selittääkö sijainti sitä, että ne voi kokea omikseen, että niihin kasvaa kiinni?

No ei selitä. Mutta minullapa on teoria.

Pietilöiden rakennukset tuntuvat läheisiltä siksi, että arkkitehdit olivat sisimmältään vähän tamperealaisia.

Eivätkä ehkä niin vähänkään – merkkejä manselaisuudesta nousee esiin siellä täällä, jos niitä vain osaa hakea.

Otetaan nyt vaikka itsekorostuksen puute.

Pietilöiden suunnitelmathan on merkitty molempien nimiin. He halusivat tulla tunnetuiksi työparina, jonka luomukset syntyivät yhteistyönä, ja myös muistivat alituisen nostaa esiin puolison panosta.

Esimerkki: Kun *Helsingin Sanomat* pyrki merkkipäivähaastattelussaan luomaan Reimasta kansallista suurmiestä nimeämällä hänet ”suomalaisen arkkitehtuurin lippulaivaksi”, päiväsankari itse veti mattoa projektin alta muistuttamalla, että ”Railin osuutta ei tule unohtaa, sillä kyllä tämä työ jakaantuu tasan”.

Ja Raili tietenkin pisti myöhemmin paremmaksi tokaisemalla Ylälle, että heidän työnsä ”periaatteissa ovat vahvemmin Reiman”, mutta ”kyllä siellä jotain on minuakin”.

Vai että oikein ”jotain”? Vähän kuin eräs takavuosisien rantaperkiöläinen tv-pariskunta keskustelsi.

Ei Tampereella mitään neromyyttejä rakennella, nääs, tai tehdä itsestä numeroa, ja Hervantaan Pietilät ovat sisällyttäneet tämän eetoksen kiteytymän: tiilisen alttariristin.

Että joku kehtaa laittaa kirkkosalin pääpaikalle jotain niin yksinkertaista ja tärkeilemätöntä! Ja jättää kultauksetkin kokonaan väliin.

Pietilät, kuten paikallisetkin, näemmä tiesivät, ettei asia muutu arvokkaaksi alleviivaamalla. Jos jokin on tärkeää ja totta, se tulee läpi pelkistetystikin – tai ehkä nimenomaan niin.

Leikkimällä luotua

Pariskunnalle ja heidän tuotannolleen on ominaista vielä kolmaskin rieväkylläisyyden piirre. Nimittäin huumori ja leikkimielinen hupsuttelu.

Raili Pietilä itsekin totesi 2000-luvun alun haastattelussa, että häneen on ollut ”sisäänrakennettuna semmoinen leikkivä ihminen”, ja pariskunnan tytär, arkkitehti Annukka Pietilä on huomauttanut, että leikki oli hänen vanhemmilleen ominainen työtapo: sen avulla saatettiin ikään kuin hahmotella ”idean ääriiviivoja tai koordinaatteja”.

Leikki ei siis ollut vakavaa, mutta kylläkin hyödyllistä. Se kun saattoi viedä maaliin nopeammin kuin otsa rypyssä miettiminen.

Yksi konkreettinen esimerkki arkkitehtien asenteesta löytyy Tampere-talosta. Annukka Pietilän mukaan hän itse, vanhempansa ja toimiston väki osallistuivat Muumitalon pienoismallin valmista-

miseen, ja äiti-Raili jopa leipoi sitä varten minileipiä oikeasta juuresta.

Toinen Annukka Pietilän tarjoama todistuskappale on käsinuket tai pehmot, eli oikeammin ”myytiset eläimet”. Hiiri, siili ja kumppanit ehkä näyttivät leluilta, mutta niillä oli tehtävänsä projekteissa: pariskunta saattoi käyttää karvaturreja keskusteluisaan ja ottaa niitä mukaan palavereihin.

Kuulemma presidentin virka-asunnon Mäntyniemen suunnittelukokouksessa aiheutui järkytystä, kun myyrä-käsinuket kurkistivat pöydän takaa.

Pehmoeläimillä touhuilu tuo välittömästi mieleen *Pikku Kakkosen*, ja niillä kommunikoiva arkkitehtipariskuntahan on silkkaa Kummelia.

Huippuarkkitehtuurinkaan ei siis tarvitse olla niin vakavaa. Ja voisiko manselaisia maamerkkejä edes syntyä tärkeillen?

Ennemminkin niitä luodaan vähän ransuillen.

Tai kenties sitä jopa vaaditaan!

Mikko Pollari

Lähteet:

Aamulehti 21.8.1986 & 29.11.2025;

Helsingin Sanomat 25.8.1993;

Niskanen, Aino: Pietilän toinen puoli. *Arkkitehti* 6/2004;

Raili : Reima Pietilä (Museo Colecciones ICO 2009); Yle-uutiset: Pietilän arkkitehtipariskunta loi omalaatuiset muodot 26.2.2008

Pietilä Pietilöistä -dokumentti

(Yle 2023 [areena.yle.fi/1-62165592])

Tito Tunnela harrastaa kuvataiteita ja haaveilee papin työstä.

Hyvä tyyppi

Matkalla mysteerin äärelle

Arkkitehdiksi opiskeleva **Tito Tunnela** löysi hiljattain Uuden Verson Taidetelakalle. Se on pienyhteisö, jonka toiminta painottuu kuvataiteeseen. Ryhmässä myös tutkitaan luovuuden teologiaa.

Tunnela oli kaivannut kuvataideharrastusta, jota voi jakaa muiden kanssa.

– Se on tekemistä samanhenkisten kanssa. Joskus inspiroidumme Raamatun mukaan. Siinä sivussa on jutustelua, Tito Tunnela, 30, kertoo.

Tammikuussa hän ehti ohjata kanssataiteilijoita. Silloin piirrettiin taloa.

– Talo voi olla matka itseän, sanoo Tunnela.

Parhaillaan tekeillä on opintojen lopputyö. Sen teema on pyhiinvaellus ja aihe kappelin suunnittelu.

– Aihe valikoitui sitä kautta, että se on henkilökohtaisesti mielekäs. Olen kirkkoissa ja kappeleissa pystynyt rauhoittumaan ja hiljentymään hektisyyden keskellä. Niissä on omanlaisensa tunnelma.

– Opiskelu on ollut pitkä prosessi, ja menossa on itseni tsemppaus, hän lisää.

Tunnela on miettinyt, miten hengellinen kokemus tuntuu kehossa, ja miten tätä voi tutkia arkkitehtuurin avulla.

– Syntymässä on arkkitehtuuria, johon heijastuu ihmisyyden pohdintaa filosofisesta, psykologisesta ja teologisesta näkökulmasta. Fokus on arkkitehtuurissa, mutta läsnä on kolmiyhteinen Jumala, hän muotoilee.

Teoreettisesti kappeli nousee meren rannalle, erämaahenkiselle paikalle Helsingin Kallahteen.

– Se on pieni, kotoisa ja luonnonläheinen tontti. Kaikki suunnittelu lähtee tontista ja paikan luonteesta, ja mihin se kutsuu. Työni on mysteerin äärelle vaeltamista.

Tunnelan tulevaisuudessa voivat vielä olla teologian opinnot. Messuissa hän on toiminut jo ehtoollisavustajana, ja kertoo kirkkokahveilla nauttivansa vanhojen ja uusien tuttuja kanssa käydyistä keskusteluista. Ne ovat hänen mukaansa lennokkaan luovia. Tunnela uskoo, että oma aktiivisuus palkitaan.

– Ymmärrän, että voi pelottaa mennä juttelemaan, mutta kannattaa mennä, kuunnella ja eläytyä. Sinut otetaan mukaan.

Isosvuosien jälkeen Tunnela erkaantui kirkosta, mutta päätti kolmisen vuotta sitten katsoa, mitä evankelis-luterilainen kirkko tarjoaa. Ekumeniakin kiinnostaa.

– Näen paljon yhteisiä tekijöitä pyhän yhteisen kokemisessa ja haaveilen papin työstä, Tito Tunnela kertoo.

Teksti: **Elisa af Hällström**

Kuva: **Tuula Vartiainen**

Taidetelakka keskiviikkoisin kello 18–20 seurakuntien tilassa, Teerentie 7. Lisätietoja: uusiverso.fi

Jeesuksen jumaluus on kristinuskon perusta

Luin *Siltaa* (1/2026), ja suureksi surukseni huomasin, että Jeesuksen jumaluus kyseenalaistetaan. Kari Latvus väittää myös, ettei Jumala olisi kaikkivaltias, ja että persoonaksi kutsuminen kaventaisi Jumala-käsitettä.

Samoin tekisi Jeesuksen ihmisyys. Jeesus on täysi Jumala ja täysi ihminen sekä kaikkivaltias. Tämä on selkeästi sanottu Nikean uskontunnustuksessa jo vuonna 325. Rakkautta ilmaistakseen Jumalan täytyy olla persoona; Isä, Poika ja Pyhä Henki, joiden välinen rakkaus on kaiken lähtökohta. Tähän rakkauden yhteyteen luotiin ihminen.

Yksi Jumalan nimistä onkin Luoja. Rakkauten tähden myös Jeesus tuli ihmiseksi kuol lakseen maailman puolesta. Tätä on armo, jota Latvus pitää ydinsanomana. Mutta ilman Jumalan ihmiseksi tuloa ei olisi armoa, sillä ihmisen piti kuolla ihmisen synnin puolesta. Viimeinen Aadam ensimmäisen Aadamin puolesta.

Jeesus on uudessa testamentissa HaKol jechol, joka voidaan kääntää kaikkivoipainen, kaikkeen kykenevä ja kaikkivaltias, joka minusta parhaiten kuvaa Jeesuksen valtaa yli saatanan, henkivaltojen ja kuoleman.

Se mitä Jeesus ei voi tehdä: on pakottaa meitä uskomaan häneen. Ja ne, jotka eivät usko Jumalaan, niin kuin Raamattu opettaa, eivät olekaan kristittyjä vaan harhaoppisia, ja heidät tuomitaan viimeisellä tuomiolla.

Isä Jumala hyväksyy ihmiset taivaaseen vain Jeesuksen uhrin kautta. Muut joutuvat helvettiin. Tämä vuosi on Jumalan Hyvän Sanoman vuosi. Ei lisätä siihen mitään, eikä ote ta poiskaan! En halua myllynkiveä kaulaani.

Sari Ahola

Entinen Israel-lähettiläs, joka ommellessaan kuuntelee Raamattua nykyhepreaksi.

Messujen suoratoistosta

Korona-aikana seurassimme mieheni kanssa Tampereen Tuomasmessua suoratoiston välityksellä. Koimme karvaan pettymyksen, kun

Julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot. Nimimerkillä kirjoitettaessa yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon. Toimituksella on oikeus lyhentää tekstejä tarvittaessa. Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi | Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere | siltalehti.fi/palaute.

yhtäkkiä ehtoollisen alkaessa ei enää näytetty muuta kuin alttaritaulua, maalauksia tai kukkia kirkossa.

Meidät siis blokattiin pois messun tärkeimmästä osasta, ehtoollisesta. Emme saaneet seurata enää sitä edes etänä.

Yksityisyyden suoja on näyttänyt menneen maassamme liian pitkälle. Miksi on pelottavaa, että joku näkee minut kirkossa ja jopa ehtoollisella? Messut ovat julkisia tilaisuuksia, ja niissä tulee suurella todennäköisyydellä nähdä.

Uskonto on haluttu siivota pois julkisista tiloista, esimerkiksi kouluista. Tämä on käsitämätöntä uskontolukutaidon ja kulttuurihistorian tiedon puutetta.

TV-messujen kohdalla on toisin. Koko messu näytetään ehtoollista myöten. Silloin vanhuksat, liikuntavammaiset ja muut kotona olevat ihmiset voivat olla mukana. Tämä on myös heidän uskonsa kunnioitusta, eikä vain hyväkuntoisten ja paikalle päässeiden ihmisten asia.

Käydessäni Roomassa ihmiset ilmaisivat uskoaan kaikkialla, esimerkiksi junassa, puistoissa ja rappusilla. He polvistuivat ja rukoilivat rukousnauhansa kanssa. Kukaan ei paheksunut tai ihmetellyt.

Tuolloin Suomessa oli käynnissä kiivas keskustelu suvivirren oikeutuksesta koulujen kevätjuhissa. Italialaiset eivät voineet lainkaan ymmärtää tällaista kiistaa.

Uskonto on kuulunut ihmiskunnan elämään aina. Toki uskonnoissa voi olla myös epäterveitä piirteitä, mutta uskoa ja uskovia on kunnioitettu. Pääsääntöisesti usko suojelee elämää, antaa luottamusta ja toivoa.

Sen, että sattuu näkymään striimauksessa, pitäisi olla iloinen asia! Usko saa, ja sen pitääkin näkyä. Meidän ei tarvitse harrastaa itsesensuuria uskomme suhteen – ja sitten ihmetellä, miksi suvivirsikin voi olla liikaa.

Pyydän, että Tuomasmessujen suoratoistossa kaiken annetaan rohkeasti ja iloisesti näkyä.

Soili Juntumaa

rovasti

Kevättä kynttelistä

KYNTTILÄNPÄIVÄÄ vietetään 8. helmikuuta. Kirkkopyhä palautuu keskiaikaiseen tapaan vihkiä käyttöön vuoden aikana kirkossa käytettävät kynttilät. Siunattu kynttilä edustaa Kristusta maailman valona. (Luuk.2: 22–33) Tapa on vielä käytössä katolissa kirkossa.

Pyhän aiheena on Jeesus-lapsen tuominen Jerusalemin temppeliin Herran eteen. Jeesuksen aikana noudatettiin Vanhan testamentin säädöstä, jonka mukaan äidin tuli suorittaa puhdistautuminen 40 päivää poikalapsen syntymän jälkeen.

Suomessakin oli aiemmin käytössä kirkottaminen, jolloin äiti ja lapsi siunattiin ja otettiin seurakunnan yhteyteen synnytyksen jälkeen.

LUUKAS kertoo Marian, Joosefin ja Jeesus-lapsen kohtaamisesta vanhan Simeonin kanssa. Jumala oli luvannut, ettei hän kuolisi ennen kuin hän on kohdannut Herran Voidellun. Simeon oli kärsivällisesti odottanut Jumalan lupauksen täyttymistä.

Jeesus-lapsesta loisti ihmeellinen kirkkaus, mikä sai Simeonin puhkeamaan kiitoslauluun. Hän ylisti Jumalaa pelastuksesta, jonka hän on valmistanut kaikille kansoille.

Oheisessa maalauksessani olen kuvannut kasvatit isä Joosefin ja köyhien uhrieläimet, kaksi kyyhkystä. Keskiössä ovat Simeon, Jeesus-lapsi ja äiti Maria. Taustalla on menora, juutalainen seitsenhaarainen kynttelikkö. Maapallo viittaa kaikkein pyhimpään ja kertoo, että Jeesuksen tuoma sovitus ja valo kuuluvat koko maailmalle – sinulle ja minulle.

Myös Tukholman kansallismuseossa on kosketava Rembrandtin maalaus aiheesta. Sommittelu on rajattu Jeesus-lapseen, jota iäkäs Simeon pitelee käsivarsillaan. Teos muistuttaa myös siitä, että meillä on kaikenikäisinä, myös vanhoina, tärkeitä tehtäviä: rukous ja siunaaminen.

”Kevättä Kynttelistä” on vanha suomalainen sanonta, joka viittaa kynttilänpäivään. Se merkitsee sitä hetkeä, kun kevään valo vihdoin voittaa talven pimeyden. Kynttilänpäivän jälkeinen pyhä on laskiaissunnuntai. Siitä alkavat paastonaika ja pääsiäiseen valmistautuminen.

PAASTONAIKA merkitsee elämän yksinkertaistamista niin, etteivät kiireelliset asiat menisi tärkeiden ja olennaisten ohitse – kuten arkielämässä helposti käy. Meillä on sittenkin vain tämä päivä, tämä hetki.

Siunattua ja uudistavaa paastonaikaa sekä kevättä – pääsiäisen valoa kohti!

Annukka Laine

Taidemaalari

Kuva: Annukka Laine

Kuva: Leif Lindberg

Pyhän Johanneksen Suvereenin Hospitaaliritarikunnan ritarit lahjoittivat Eteläisen seurakunnan diakoniatyölle 5000 euroa vähävaraisten lapsiperheiden tukemiseen. Lahjan luovuttivat ritarikunnan edustajat Jukka Heinijoki ja Milla Anttila, ja sen vastaanottivat diakoniatyöntekijät Anna-Mari Paloniitty-Tuominen, Hanna Sulonen ja Tanja Hirvonen.

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuva: Tampereen seurakuntien arkisto/ Panu Härkönen

Puupyhäkki Pirkkahallin kupeessa.

Messukirkko

Palataanpa vielä Pietilöihin, kun kerran kolminkertaista merkkivuotta vietetään. Tai nelinkertaista, jos tarkkoja ollaan.

Tampereella on nimittäin ollut vielä yksi heidän suunnittelemansa kirkko, joka myös täyttää pyöreitä 2026. Ja senkin tasasyntärit ajoittuvat elokuulle.

Kaleva, jep. Hervanta, juu. Mutta mikä ihme se kolmas on?

Jos et tiennyt, hyvä lukija, niin sinun ei tarvitse tuntea itseäsi toopeksi. Olen lähiaikoina käynyt läpi kohtuullisen määrän Pietilä-kirjallisuutta, enkä ole havainnut tätä tapausta mainitun missään.

Vaan arvatakaapa, mistä tieto löytyi? Sattumuksia jo pitempään seuranneet varmaan jo aavistavatkin.

Kyllä. Oheinen otos osui silmiini Tampereen seurakuntahistorian sivuilta, ja kuvatekstin mukaan siinä esiintyy ”Reima Pietilän suunnittelema ’Messukirkko’ ennen Tansaniaan lähettämistään Tampereen Messuilla elokuussa 1986”.

Eli pariskunnan kolmas pyhäkkö on sijainnut Pirkkahallin kupeessa, joskin vain väliaikaisesti, 9.–17. elokuuta pidettyjen messujen ajan. Ilmankos kysymys oli vähän vaikea!

Mikään kertakäyttökatedraali ei kuitenkaan ollut kyseessä, päinvastoin.

Aamulehden mukaan seurakunnat olivat osallistuneet messuille ennenkin, ja tällä kertaa tahdottiin tilapäisosaston sijaan jotain pysyvämpää. Niin syntyi ajatus lähetyiskirkosta.

Messujen jälkeen sekin purettaisiin, mutta

saisi uuden elämän etelämpänä, Maasai-heimon käyttöön pystytettynä ja savella päällystettynä.

Hintaa puupyhäkölle tuli noin neljäsataa tuhatta markkaa, ja sisään mahtui kuutisenkymmentä henkeä.

Vaikka kirkossa järjestettiin messujen aikana muun muassa hartauksia ja musiikkiesityksiä, sitä ei ollut tarkoitettu hulinan keskipisteeksi, vaan pikemminkin hengähdyspaikaksi kaiken keskellä.

Tuolloinen tuomiorovasti Timo Saarelma totesikin seurakuntien poikenneen muista näytteilleasettajista siinä, ettei se halunnut ”lisätä ihmisten halua kuluttaa tavaroita enemmän”.

Tätä heijasteli tarjoilukin – vettä ja leipää –, jolla muistutettiin, että eri puolella maailmaa oli puutetta jopa perustarpeista.

Messusunnuntain teema oli lähetystyö, ja Aamulehden raportin mukaan kirkossa laulettiin gospelia sekä kuultiin terveisiä Tansaniasta. Rakennuskin ”näytti ihan hyvältä ja tarkoituksenmukaiselta”.

Päivän vetonaulaksi kuitenkin muodostui Vesa-Matti Loiri, joka kuulemma ”ruuhkautti ohjelmaltan täysin”.

Messujen jälkeen Pietilöiden kolmas jatkoi matkaansa toiselle mantereelle. Mitenkähän sille siellä kävi? Vietetäänkö jossain päin Tansaniaa tänä vuonna nelikymppisiä?

Mikko Pollari

Lähteet: Aamulehti 7. & 11.8.1986; Silfverhuth, Voitto: Tampereen seurakuntahistoria 2 (SKS 2013).

Kuva: Juhna-Pekka Aaltonen

Kuuntelevan seurakuntalaisen tapaa Aleksanterin kirkossa silloin, kun ovilla on Avoin kirkko -kyltti.

Avoin kirkko kaipaa uusia päivystäjiä

Aleksanterin kirkossa toimiva Avoin kirkko tarvitsee uusia päivystäjiä.

– Vapaaehtoisten päivystäjien tehtävänä on olla paikalla, nähdä kirkkoon tulevat ihmiset ja löytää heidän joukostaan ne, jotka haluaisivat keskustella, kertoo **Kaija Jääskeläinen**, joka toimii itsekin päivystäjänä.

– Tärkeintä on lähimmäisen kuunteleminen. Päivystäjä voi myös rukoilla tulijan kanssa. Hän on myös aina vaitiolovelvollinen, korostaa Jääskeläinen.

Vapaaehtoistyöntekijän oman elämäntilanteen tulee olla tasapainoinen. Jokaisen päivystäjäksi suunnitteleman kanssa keskustellaan, ja sen jälkeen hänet perehdytetään tehtävään.

Päivystäjillä on noin kerran kuukaudessa ”Yhteyskaffet”, jolloin on mahdollisuus vertaistukeen.

Päivystäjäksi voi ilmoittautua verkossa: avoinkirkko.fi, tai haastattelijalle: Irja Rajamäki, irja.rajamaki@gmail.com, 040 7178 628.

Jumalanpalveluspäivä avaa messun sisältöä

Jumalanpalveluksessa voi joskus tulla tilanteita, jolloin osallistujia ei aina ymmärrä messun käytäntöjä.

– Osallistujia on varmaan joskus huomannut messussa hetken, jolloin pappi nostaa kätensä tai tekee jonkin muun eleen – ja miettinyt, mitä sillä oikein tarkoitetaan. Tai pohtinut, miksi jumalanpalveluksen kulku etenee tietyssä järjestyksessä, rukouksesta toiseen, hiljaisuudesta ylistykseen, sanoo Tuomiokirkkoseurakunnan pappi **Moonika Viitala**.

Kynttilänpäivänä, sunnuntaina 8. helmikuuta Aleksanterin kirkon messun jälkeen näitä kysymyksiä avataan yhdessä kryptassa järjestettävässä jumalanpalveluspäivässä.

– Käymme läpi jumalanpalveluksen rakennetta, sen rukouksia ja eleitä, ja pysähdymme niiden merkitysten äärelle. Tilaisuudessa on tilaa myös omille kysymyksille ja oivalluksille, lupaa Viitala, joka johtaa keskusteluhetken.

– Tervetuloa kuuntelemaan, kysymään ja ihmettelemään – ja löytämään messusta ehkä jotakin aivan uutta, kutsuu Viitala, joka myös toimii messun liturgina.

Saarnan pitää Sirkka Simonen. Musiikista vastaavat kanttori Eveliina Ylikoski, urkuri Riikka Viljakainen ja Tuomiokirkon kuoro. Kirkkokahvit ovat tarjolla Kryptassa messun jälkeen.

Kynttilänpäivän messu 8.2. kello 11 Aleksanterin kirkossa

Kuva: Jani Karlsson

Pirkanmaan Piipia-seura ja monet tamperelaisseurakunnat järjestävät paastonajan mietiskelytuokioita ekumeenisissa hengessä torstai-iltoisin viidessä kirkossa.

Paastonajan pysähdyksiä Raamatun äärellä

LECTIO DIVINA -raamattumietiskelyt perustuvat yli 1500 vuoden taakse juontuvaan hartausmuotoon. Tilaisuuksissa yhdistyvät raamatun tekstiin syventyminen ja mietiskelevä rukous. Pirkanmaan Piipia-seura ja monet tamperelaisseurakunnat tarjoavat mahdollisuuden tutustua Lectio Divinaan ekumeenisissa hengessä torstai-iltoisin 19. helmikuuta alkaen kaikkiaan viidessä kirkossa.

Rovasti **Olavi Heino** Pirkanmaan Piipia-seurasta kertoo, että Lectio Divinassa asetetaan rauhasa kuuntelemaan Raamatussa puhuvaa elävää Jumalaa. Se tuntuu erityisen tarpeelliselta nykyisten levottomuuksien keskellä.

– Ikuisen elämän sanat löytyvät vain Jeesukselta. Lectio Divina on vuosisatainen ohje niiden kuuntelemiseksi. Se sopii jokaiselle, joka haluaa seurata Kristusta ja olla valona ja suolana maailmassa.

Paastoon liittyvät oman elämän tutkiminen, parannuksen tekeminen ja katseen kiin-

nittäminen Kristukseen. Tätä kaikkea Lectio Divina tukee.

– Siinä luetaan ja mietiskellään Raamatun sanaa, rukoillaan Jumalaa, viivytään hänen läsnäolossaan ja lähdetään lopuksi maailmaan Kristuksen seurassa. Meillä on yhteinen vastuu tuoda maailmaan Raamatusta löytyvää toivon sanomaa.

Osallistua voi vain yhteen tai jokaiseen mietiskelyyn. Vajaa tunnin kestävät tuokiot alkavat kello 18.

- 19.2. Vanha kirkko, Keskustori
- 26.2. Viinikan kirkko, Kaartotie 1
- 5.3. Pyhän Ristin katolinen kirkko, Amurinkuja 21
- 12.3. Metodistikirkko, Toivon Portti -seurakunnan tila, Siltakatu 4 A
- 19.3. Vapaakirkko, Puutarhakatu 17
- Kierros päättyy tiistaina 24.3. kello 17, jolloin voi osallistua Jumalansynnyttäjän ilmestyksen juhlan vigiliaan ortodoksikirkossa, Suvantokatu 10. **S**

Kummius antaa mahdollisuuden

OMAT KUMMINI olivat lapsuuteni sankareita. Kummitäti oli se, joka ilmestyi yölläkin kylään, kun lastentaudit iskivät tai pikkusiskoja syntyi. Kummiseitän oli superhyvä muistamaan juhlapäiviä, ja hänen lähettämänsä paketit saapuivat aina oikeaan aikaan. Kumpikin kummeistani onnistui tuottamaan minulle tunteen siitä, että olin heille tärkeä.

Olen saanut kuusi kummilasta, mikä on suuri kunia. On juhlistettu tunnollisesti ristiäiset ja nimenannot, konfirmaatiot ja protuleirit. Siihen se tunnollisuuteni kummina sitten onkin jäänyt. Joululahjat olen unohtanut vuodesta toiseen. En muista edes niiden lasten juhlia, joilla syntymäpäivä sattuu olemaan sama.

SISKOJENI KANSSA päätimme aikanaan, että toistemme lapsille emme olisi kummeja. Ajattelimme, että sukua tapaa kuitenkin, kummius voisi rakentaa lapsille

laajempaa aikuisten tukiverkostoa. Kummilasteni vanhemmat ovat ikiystäviäni, mutta elämänvaiheet ja asuinpaikat ovat säädelleet tapaamisten tiheyttä paljon. Ruuhkavuodet... No, mitä sitä selittelemään, kummiuteni on ollut kerrassaan surkea esitys.

Nyt, kun kaikki ovat aikuisia, olen kuitenkin herännyt miettimään, olisiko mahdollista vielä rakentaa kummilapsiini ihmissuhde, ja millainen se voisi olla. Kaikkia en oikein tunnekaan aikuistasolla. Tänä

vuonna yritän tavata kaikki kuusi ainakin kerran, jatkossa toivottavasti useamminkin.

YMMÄRRÄN ja hyväksyn oikein hyvin, jos kontakti ei enää aktivoidu. Ajattelen kuitenkin, että ehkä myöhemmin rooliinsa pyrkivä kummitäti voisi olla jotain myönteistäkin. Kummiuteenhan on valmiiksi viritetty ystävyysmahdollisuus, ja elämä on pitkä. Pitää vaan olla se osapuoli, joka ottaa yhteyttä.

Niille lapsuuteni sankareillekin voisin soittaa ja kysyä: mitä kuuluu. **S**

Kirjoittaja on professori ja Tampereen Työväen Teatterin dramaturgi.

Kuva: Hannu Jukola

13. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:
päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716
s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:
Saarsalo Oy
Mikko Salmensuu
mikko.salmensuu@saarsalo.fi
044 777 5112

Jakelu: Tampereelainen
Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/
silta tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi
Painosmäärä: 90 000 kpl
Paino: Botnia Print, Kokkola
ISSN 2342-0979 (painettu)
ISSN 2342-0987 (verkkopainatus)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: 4.3., aineisto viimeistään 11.2., 8.4., aineisto viimeistään 16.3.

Uskonto aiheena Tampereen elokuvajuhlilla

Tampereella maaliskuun alussa järjestettävillä Tampereen elokuvajuhlilla nähdään tänä vuonna myös uskontoa käsitteleviä elokuvia. Näytöskokonaisuus Usko koetuksella muodostuu kolmesta lyhytelokuvanäytöksestä, joissa uskontoa tarkastellaan eri näkökulmista – uteliaasti, kriittisesti ja toiveikkaasti.

Kokonaisuuden elokuvat on valinnut Tampereen elokuvajuhlien toiminnanjohtaja **Riina Mikkonen**. Hän kertoo, että uskonto haluttiin nostaa elokuvajuhlilla yhdeksi teemoista aiheen ajankohtaisuuden vuoksi.

– Eletään epävarmoja, synkkiäkin aikoja. Samaan aikaan korostetaan yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia, ja ihmiset kärsivät yksinäisyydestä, sanoo Mikkonen.

– On ollut paljon puhetta siitä, että nuoret hakeutuvat yhä enemmän evankelis-luterilaisen kirkon piiriin, haluavat olla osa yhteisöä ja kiinnittyä johonkin. Tämä on hyvin inhimillistä; on turvaa tuova ajatus, että joku katsoo perään.

Mikkonen toivoo, että ihmiset olisivat valmiita myös keskustelemaan uskonnon roolista yhteiskunnassa ja poliittisissa päätöksenteossa.

– Mielestäni Suomi ei ole niin maallistunut yhteiskunta kuin väitetään, ovathan evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko erityisasemassa muihin uskontokuntiin verrattuna.

Yhdysvalloista puolestaan on saatu kuulla uutisia, joissa kerrotaan kristillisen oikeiston vaikutuksesta maan politiikkaan.

– Ihmisten pitäisi olla enemmän kartalla uskonnon ja demokratian suhteesta. Jotta ymmärtää muita ihmisiä, pitää tuntea uskontoja ja uskontojen historiaa, ja ne arvot, jotka uskonnoista tulevat.

Ajankuvaa kotimaisissa dokumenteissa

Usko koetuksella -ohjelmistossa on mukana sekä lyhyitä fiktioelokuvia että dokumentaarisia elokuvia. Mukaan on saatu kaksi vanhaa kotimaista dokumenttielokuvaa, jotka ilmentävät oman aikansa näkemyksiä ja ajankuvaa.

Vanhempi dokumenteista, Osmo Visurin ohjaama *Luostari lumen keskellä* (1965), kertoo Lintulan ortodoksisesta nunnaluostarista.

Toinen kotimainen dokumentti, Lasse Naukkarisen *Armon vuonna* (1974), edustaa ”1970-lukulaista” maailmanku-

Kuva: Ann Tipper

Drew Lintin ohjaaman kanadalaisen lyhytelokuvan *Place d'Armes* päähenkilönä on homoseksuaalinen mies, joka käy päivittäin kirkossa rukoilemassa.

vaa. Jo heti dokumentin alussa ilmoitetaan dokumentin kertovan ”kirkon ja uskonnon kriisistä”.

– Elokuva on taisteleva dokumentti, jossa näkyy hyvin vasemmistolaisen ja oikeistolaisen ajattelun kitka, luonnehtii Mikkonen.

Hänen mukaansa dokumentista löytyy yhteyksiä myös tämän hetken yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Äidin ja pojan lämmihenkinen erimielisyys

Kroatialaisessa lyhyessä dokumenttielokuvassa *Hvala ti majko* (Kiitos, äiti; 2024) suhde uskontoon tuodaan perheen tasolle. Ohjaaja Izidor Bistović kuvaa äitiään patistamassa poikaansa uskomaan ja ripittäytymään.

Nuori mies suhtautuu uskontoon ja kirkkoon epäillen, eikä jaa äitinsä ajatuksia. Samalla dokumentista välittyy pojan ja äidin lämmihenkinen ja luottamuksellinen suhde, jota eivät edes uskonnotteiset erimielisyydet pysty rikkomaan.

Sveitsiläinen Noa Eparsin ja Marvin Merkelin dokumentti *Always Wanted to Be God, Never Wanted to Do Good* (2025) taas kritisoi uskonnon näkymistä sveitsiläisessä maisemassa humoristisin keinoin.

Dokumentin taustalla on vuoden 2009 tapaus, jossa vuorikiipeilyopas sahasi irti vuoren laelle pystytetyn ristin.

Tulkinnoille avoimia mysteerejä

Riina Mikkonen kertoo, että hän on halunnut koota näytösten ohjelmiston

Ihmisten pitäisi olla enemmän kartalla uskonnon ja demokratian suhteesta.

avaimella mielellä ja samalla uskontoja kunnioittaen. Elokuvien tuli olla paitsi hyviä myös ajatuksia herättäviä.

Kolmannen näytöksen fiktioelokuvia yhdistää etsivä suhtautuminen uskontoon ja hengellisyys. Elokuvat ovat monitulkintaisia, jättävät asioita avoimiksi, katsojien omaan tulkintaan.

Yksi kolmannen näytöksen mieleenpainuvista elokuvista on filippiiniläissyntyisen ohjaajan Don Josephus Raphael Eblahanin ohjaama *Vox Humana* (2024). Elokuva sijoittuu kuvitteelliseen tilanteeseen, jossa luonnonkatastrofin aiheuttajaksi epäillään ”miestä metsässä”. Elokuvassa hengellisyys kytkeytyy ihmisen ja luonnon väliseen yhteyteen.

Uskontoa ja demokratiaa pohditaan keskustelussa

Usko koetuksella -ohjelmiston yhteydessä järjestetään aihetta syventävä keskustelutilaisuus yhteistyössä Tampereen yliopiston Demokratiatutkimusverkoston kanssa. Keskustelutilaisuus ”Usko ja demokratia” on Cine Atlaksessa torstaina 5.3. kello 18–20, ja siihen on vapaa pääsy.

Lisätiedot näytöksistä julkaistaan 10. helmikuuta, jolloin Tampereen elokuvajuhlat julkistaa koko ohjelmistonsa. Usko koetuksella -näytöskokonaisuus on saanut Kirkon mediasäätiön tukea.

Kaarina Lehtisalo

Kuva: Kaarina Lehtisalo

Usko koetuksella -näytösten elokuvat valinnut Riina Mikkonen on ollut vuodesta 2021 Tampereen elokuvajuhlien toiminnanjohtaja.

Tampereen lyhytelokuvajuhlat – Tampere Film Festival 4.-8.3.2026. Lisätietoja ja ohjelmisto: tamperefilmfestival.fi

Pia Vastamäki ja Riitta Niemistö tietävät vanhojen karttojen perusteella, miten seutu on historian kuluksa muuttunut. Heidän lisäksi kirjatyöryhmään kuului Eeva Mäkelä.

Kaukajärvi-kirja kertoo:

Seurakuntatalon palo muutti kaupunkikuvaa

Vuonna 1973 rakennetun ja vuonna 2023 palaneen seurakuntatalon tarina on yksi keskeisistä *Kiehtova Kaukajärvi* -kirjassa siksi, että se oli kulmakunnalla niin tärkeä rakennus. Näin perustelevat kirjan tekemiseen osallistuneet **Riitta Niemistö** ja **Pia Vastamäki**.

– Kun muutin tänne, menin perhekerhoon. Sieltä sain ystäviä, jotka ovat pysyneet ystävinä edelleen, Vastamäki kertoo.

Niemistön äiti muistaa, kuinka hän katseli Riitta-vauva sylissään naapuriin rakentuvaa taloa. Kun talon seinään nousi risti, äiti tiesi, mitä rakennusta tuolloin oltiin tekemässä.

– Rakennuksen sijainti oli keskeinen ja näkyvä, monen koulumatkan varrella, hän huomauttaa.

Seurakuntataloa kirjassa muistelee pitkäaikainen lähiöpappi, rovasti Aaro Eerola. Ajatus kirjan tekemisestä syntyi huomiosta, että edellinen, vuonna 1995 ilmestynyt *Kaukajärven tarinoita* -teos tarvitsi jatkoa.

– Kaukajärven historiahan ei pääty vuoteen 1995, Niemistö hymyilee.

Vastamäki lisää kirjan olevan rakkaudenosoitus kaupunginosalle, johon on helppo tulla ja jäädä. Kirjassa muistoja kuvataan ihmisten tarinoiden kautta. Siihen on haastateltu eri vuosikymmenten lapsia.

Kotiseutukirja

Kun Kaukajärviseurassa huomattiin, ettei kirjaa saada aikaiseksi omin voimin, ja kun koronakin tuli väliin, kysyttiin kirjan tekijöiksi Marja Aaltio, Eli Harju ja Matti Wacklin. Komean kansikuvan Vilusharjulta on ottanut Vantte Lindevall.

– Kuvia saatiin ihan mukavasti, ja kun kirja oli jo julkaistu, niitä alkoi löytyä vielä lisää, Niemistö naurattaa.

Kuvia kerättiin monista lähteistä, ja niiden valinnassa kuluihin monta päivää. Ari ja Marjatta Hyväriselä löytyi kulttuurisarje: lehtileikkeitä ja kuvia aika-, paikka- ja henkilötietoineen.

Sinne missä ihmisetkin

Nykyään seurakuntien tilaisuuksiin kokoonnutaan Levonmäen seurakuntakodissa, Kauksun Kulmassa ja Kaukatoria vastapäätä sijaitsevassa Neilikassa, joka on etenkin partion käytössä. Sinne kokoontuu kolme–neljäkymmentä partiolaista.

– Tälle alueelle riittää pienempi tila. Kun seurakuntataloa ei enää ole, yhteiset partiotilaisuudet ovat siirtyneet Karosen koulun juhlasaliin, jossa niitä pystyy järjestämään yhtä hyvin, Niemistö sanoo.

– Toimintaa kannattaa siirtää sinne, missä käyttäjätkin ovat, Vastamäki summaa.

Asta Kettunen

Luonto ja ihminen elävät yhteistä maailmaa Kalevalassa

Kalevalan päivää liputetaan taas 28. helmikuuta. Kansalliseepos on ollut esillä viime viikkoina Kulervo-tarustosta tehdyn elokuvan takia.

Kalevalan ihminen elää osana luontoa. Sovussa eläminen ilmenee esimerkiksi loitsuissa, jotka ovat kuin yhteistyöehdotuksia.

– Kaikki luonnossa on elävää ja vuorovaikutuksessa ihmisen kanssa. Viisas ihminen pyytää, ei ota eikä ahnehdi luonnon rikkauksia, toteaa kirjailija **Marja-Stiina Suihko**, joka on toiminut Kalevalaisten Naisien varapuheenjohtajana. Hän on perehtynyt siihen, millaista tietoa ja lohtua olisi löydettävissä kalevalaisesta maailmasta, Louhen luontolupauksesta ja vanhojen metsien suojelusta.

Marja-Stiina Suihko puhuu aiheesta *Louhi menee metsään* – puhetta kalevalaisesta luontosuhteesta ja vanhoista metsistä Mummon Kammarin Kirjallisessa salissa maanantaina 23.2. kello 13 Näsin salissa.

Marja Leena Koli

Kuva: Marja-Stiina Suihkon arkisto

Marja-Stiina Suihko pohtii, mitä sanottavaa Kalevalalla voisi olla ylikulutuksen ajan ihmiselle.

Pispalan elokuvakerho jatkaa

Pispalan kirkon elokuvakerho jatkaa esityksiä helmikuussa. Ensimmäinen sarja elokuvia katsottiin syksyn 2025 aikana.

– Elokuvia edelsivät usein keskustelu ja alustus, ja parhaimpina kertoina myös elokuvien jälkeen niitä jäätin suurella joukolla puimaan, kertoo toimittaja, teologi **Niilo Rantala**, joka kuratoi myös tämän vuoden elokuvaesityksiä.

Kevätkauden näytöksissä kurkistetaan maailmalle. Ystävänpäiviäviikolla, 9.2., nähdään Charlie Chaplinin romanttinen tarina *Kaupungin valot* (1931).

Kevään toinenokuva valitaan kerholaisten ehdotuksista saatavuuden perusteella. Yllätysesitys on 9.3.

Hiljaisella viikolla 1.4. elokuvakerho tekee retken Tampereen Kehräsaaren Art House Cinema Niagaraan, jossa elokuvakerho Monroen pääsiäiselokuvana esitetään Andrei Tarkovskin legendaarinen *Andrei Rublev* (1966). Elokuvan alustavat piispa emeritus Juha Pihkala sekä Niilo Rantala, joka on myös elokuvakerho Monroen puheenjohtaja.

Sarja täydentyy vielä kolmella näytöksellä. Alustajina kuullaan myös vaihtuvia vierailijoita. Elokuvakerhon näytökset ovat kello 18.

Konsertteja sivulla B 8

Silta 2/2026 A 19

Jyrki Vainonen kokee kirjoitusprosessinsa aikana viisastuneensa siitä, mitä ja miten ajatella sielusta.

Sielu on kaunis sana

Kirjailija, suomentaja ja sanataiteen opettaja **Jyrki Vainonen** on tarttunut isoon aiheeseen, sieluun. Vaikka monet ovat tottuneet liittämään sanan uskontoon, se ei ole hänen tuoreimman kirjansa lähtökohtana. Vainonen kuitenkin tunnustaa uskonsa sieluun ja ihmisen sielullisuuteen.

Rajankävijässä hän käy läpi historiaa ja käsityksiä sielusta. Materiaalia oli ylen määrin.

Haave esseiden tekemisestä aiheesta oli elänyt jo pitkään. Vainonen valitsi teeman käsittelyyn tyylin, jossa osin seikkaillaan monessa ajassa. Matkakumppaneina ovat milloin Aristoteles ja Platon, milloin Dante ja Descartes.

Kirjan ei ole tarkoitus pyrkiä antamaan vastauksia, vaan ruokkia omaa ajattelua.

– Lähtökohta on merkityksellistäminen: ei kysytty, onko ilmiö olemassa tai todistettu, vaan miten merkityksellistä se on.

– Pystyykö kukaan edes kirjoittamaan sellais-

ta kirjaa, jossa todistetaan, onko Jumala olemassa.

Teoksen aiheena olevan käsitteen juuret periytyvät aikaan ennen kristinuskkoa. Jo varhaisessa Egyptissä ihmiset varustettiin sielunmatkalle.

Vainonen on pohtinut kuolemaa melko paljon myös omassa kaunokirjallisessa tuotannossaan.

– Haluaisimme tietää, päättyykö kaikki vai ei. Se on elämän suurin salaisuus.

Kuoleman rajalla käyneiden kokemukset ovat samanlaisia kulttuurista tai iästä riippumatta.

– Uskovat selittävät sen sielun olemassaololla, aivotutkijat sillä, että ihmisten aivot tuottavat saman kokemuksen. Lukija saa päättää, kumpi on totta, vai molemmat.

Vainonen ihmettelee, miksi psykologiassa puhutaan mieluummin esimerkiksi psyykestä, vaikka sielu on jopa kauniimpi sana.

Hän arvioi sen liittyvän tieteen kehitysvaiheeseen, jolloin tieteen tekijät halusivat erottautua uskon puheenparresta, koska eivät halunneet leimau-

tua uskovaisiksi. Esimerkiksi Sigmund Freud loi sielutieteen sanaston, mutta suhtautui kielteisesti uskontoihin.

– Mielestäni on vaikea erottaa, mikä keitoksesta on uskonnollista, psykologista ja mikä filosofista osuutta. Mitä sielusta ajatellaankaan, se ei ole menettänyt kiehtovuuttaan vuosituhansien kuluessa. Ajattelin tuoda osani sen mysteerin pohdintaan.

Vainonen tukeutuu Platonin käsitykseen: jos kolme sielun osaa – himo, into ja järki – ovat tasapainossa, ihminen on tyytyväinen elämäänsä.

– Platonhan ajatteli, että järkisielun kautta olemme yhteydessä jumalallisiin voimiin.

Esseiden kirjoittaminen on ollut viisastuttavaa: – Ymmärrän itseäni ja ihmisiä nyt paremmin. Ja toivon, että lukija kokisi saman.

Rajankävijä (Aviador 2025) on Vainosen kolmas esseekirja. Seuraavaksi tekeillä on novellikokoelma, jossa sielu on mukana tavalla tai toisella.

Asta Kettunen

